Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIĂ

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XI • NR. 42 (207) • SÎMBĂTĂ 17.XII.1966

Estudiantina

Prin văile acelea învățasem să țin cotul în lungul gealăului, să bat cuiele drept, să sar zidurile ce dădeau înspre școală și s-ajung tocmai acolo, într-acel loc frumos, de zidire, de pomenire și de rugăciune al lui Neagoe. Vîntul cutremura liliecii, turlele de fum galben se răsuceau pierzîndu-se-n aburul cerului.

Apoi Corbenii, apa Argeșului mai sus e mai curată, mai prăpăstioasă, o găseam anevoie; drumul îngust o părăsea, o regăsea. O mie de zile-n șantier. Viață plină de oameni care-și suflă-n palme, oameni care mai au de montat un troliu, care au instalat contraturnul macaralei funicular, oamenii galeriilor, Oamenii...

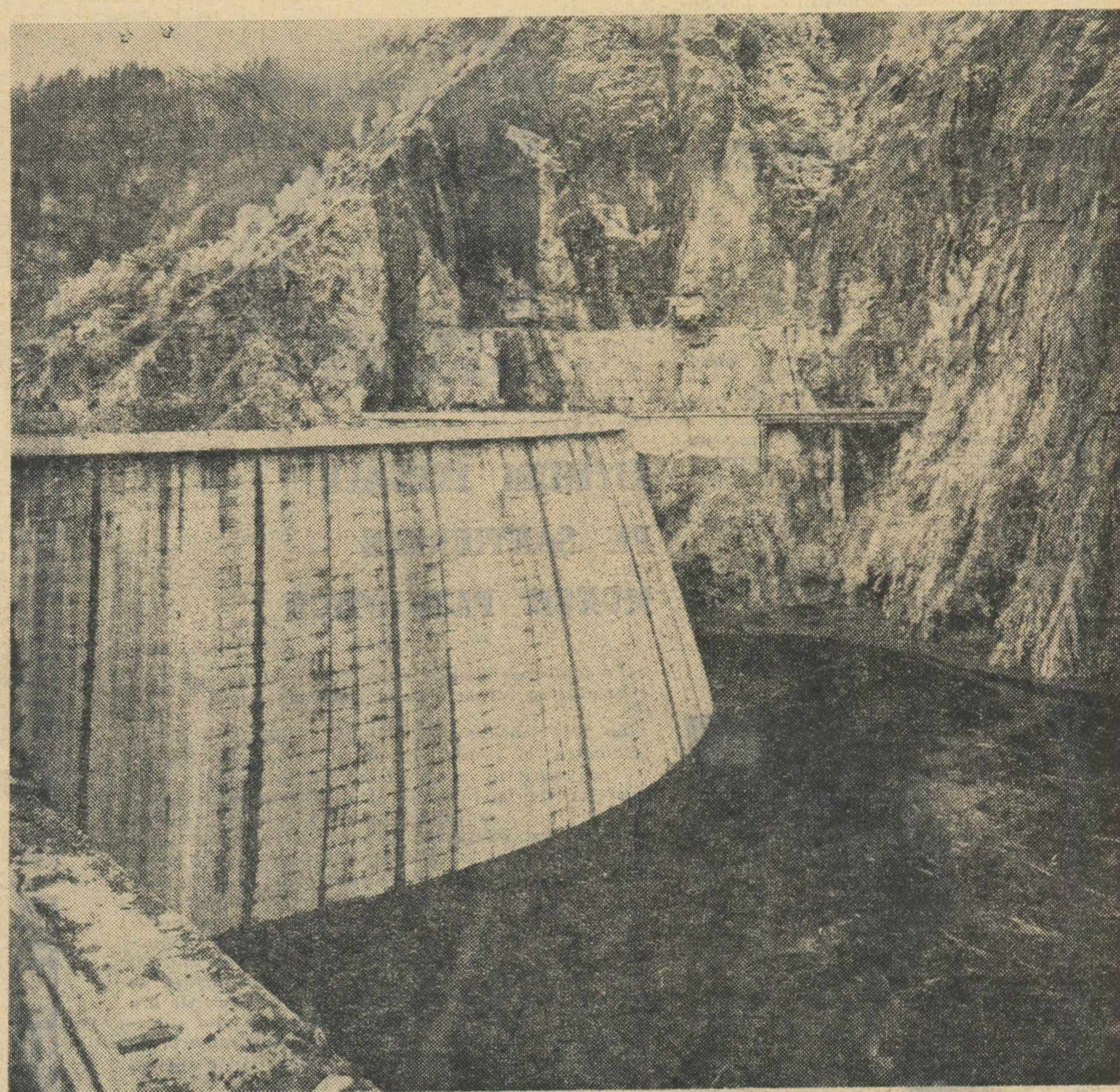
La început a fost prăpastia și vidul. La început.

Șase ani de luptă cu muntele și încăpățînarea stîncii, cu gerul și arșița. Mii de kilometri; „șoferii iadului" au acoperit de cîteva ori lungimea ecuatorului numai pe distanța Oești—Vidraru pe o șosea nouă — poate cea mai uluitoare priveliște a țării — aici unde viaductele își aruncă aripile și picioarele peste țancuri. Despre viață și despre oameni nu poți să scrii decît frumos și în clipa aceasta poate că nu-i zugrăvesc atît de frumos cum s-au rînduit în inima mea. Zeci de nume, de la șefii de lot pînă la oamenii de la vagoneții subteranelor.

Într-o zi, la Centrala subterană a fost sărbătoare: acolo și afară, în toată țara, s-au auzit urale. A fost dat în folosință, în prezența conducătorilor de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, *secretar general al C.C. al P.C.R., un mare obiectiv al planului cincinal 1965—1970 — Hidrocentrala de la Argeș. Așa trecusem o mie de zile prin văile noastre, acolo unde apa naște lumină, acolo unde, lîngă Argeș și soare, spuneam primele vorbe de lume. Și azi nu pot decît să mă bucur.*

Corbeni, decembrie 1966.

Dumitru M. ION

Leagănul volților argeșeni.

Fotografie de GH. VINȚILA

PASIUNEA MUNCII INTELECTUALE

de prof. dr. docent Constantin Ciopraga

Pornind de la etimologia latină a cuvîntului „student", — student e „cel ce studiază", dar înțelesurile acestui termen variază. Pentru unii, utilitariști în sens îngust, studiul nu reprezintă decît un mijloc pentru a ajunge în posesia unui document numit diplomă. Alții văd în studiu un exercițiu îndelungat de cunoaștere și perfecționare pentru a se manifesta în specialitatea lor cît mai onorabil. Sînt însă oameni pentru care studiul nu încetează niciodată, considerîndu-se ei înșiși studenți în permanență. A studia înseamnă, pentru aceștia din urmă, rostul suprem al existenței, căci studiul, permițînd realizarea lor ca oameni, le oferă un mare stimulent al plenitudinii morale. Nici un specialist din categoria aceasta de benedictini ai bibliotecii și laboratorului nu se izolează în numele științei, ci aspiră să aducă soluții și puncte de vedere superioare celor de pînă la el. Pasiunea lor implică o autentică nostalgie de a dărui umanității mai multă lumină. Pasteur, Emil Racoviță, N. Iorga și alții din aceeași familie de personalități ilustrează „exempli gratia" dimensiunile muncii-pasiune, creațiile mari fiind rodul unor eforturi excepționale.

În fond pasiunea în activitatea științifică e dovada unei consonanțe depline între cercetător și obiectul său de studiu. Vocația pentru un anumit domeniu poate fi un element favorizant, căci a lucra cu dragoste înseamnă a lucra cu spor. Dar vocația singură nu e de ajuns; trebuie să i se adauge o neîntreruptă perseverență și o voință împinsă pînă la înverșunare. În psihologia pasiunii științifice intră, de asemenea, o anumită temeritate și încredere în forțele proprii, precum și o nobilă hotărîre de a împinge lucrurile înainte. Dînd cea mai mare prețuire cuceririlor anterioare, fără de a căror cunoaștere progresul nu e posibil, cercetătorul pasionat trebuie să fie un vizionar, un realist orientat spre viitor. Se poate spune că un specialist, care, nu adaugă nimic fondului de idei primite, nu e decît un mecanism orb, capabil să repete mișcări automate. Dacă munca — pasiune este tonică, accentuînd cu fiecare biruință sentimentul valorii și dînd impuls vitalității, munca—rutină sugerează totdeauna senzația vidului sufletesc și a zădărnicici vieții. Celebrul sculptor Rodin spunea cu dreptate că oamenii vor putea fi mai fericiți lucrînd ca artiști; adică, dăruindu-se cu pasiune. Concluzie de reținut: cu cît ne dăruim mai mult, cu atît bucuria de a crea e mai puternică.

Drumul de la disciplina muncii de student la cercetarea—pasiune poate întîmpina obstacole. Eșecurile nu sînt excluse. Dar inteligența, susținută de o sacră voință de a învinge, e chemată să judece lucrurile la rece. Abandonarea unui proiect poate atrage după sine un gust amar;, sentimentul insuficienței creează o stare de scepticism. Remediul împotriva ezitărilor dăunătoare stă în muncă. Declarațiile unor creatori renumiți, de la Voltaire la George Enescu, demonstrează că geniul e în cea mai mare parte un coeficient al muncii. Un chimist care reia o experiență timp de cîțiva ani (deși înregistrează nereușite), un pictor care reface un tablou în zeci de variante, un poet care scrie de zece ori aceeași pagină — trebuie să ajungă în cele din urmă la forma ideală, cea care încoronează efortul unor nobile căutări.

Un spirit incandescent cum a fost Camil Petrescu, mereu preocupat de întrebări despre destinul omului, considera că pasiunea e o paralelă necesară a lucidității. Marile pasiuni creatoare purced tot atît din inteligență, cît și din inimă. Există și pasiuni contrariate din cauze diverse. Din spirit de supunere față de părinți, Emil Racoviță a urmat întîi dreptul, urmînd să devină avocat; dar pasiunea sa avea să fie speologia. Alt caz, asemănător: doctorul Ion Cantacuzino, renumitul bacteriolog, a studiat întîi literele. Unii din cei ce nu merg pe drumul dorit caută compensație în alte domenii. Pasiunea secundară e un fel de evaziune: un „violon d'Ingres". Compozitorul Musorgsky era ofițer, Rimsky-Korsakov de asemenea, iar Stravinsky a studiat dreptul. Din toate acestea rezultă o constatare fundamentală: pasiunea creatoare nu cunoaște obstacole, căci mai tîrziu sau mai curînd aptitudinile majore, potențate prin muncă, sfîrșesc prin a triumfa. Dar pasiunea se cere să fie puternică, devorantă chiar, și mai cu seamă neîntreruptă. „Iubirea-pasiune, scria André Marçois, este o vîlvătaie; mariajul trebuie să fie un joc continuu". Pasiunea în munca intelectuală trebuie să fie un astfel de foc nestins.

VIZITE PE CARE LE-AM DORI CÎT MAI DESE

De curînd studenții ieșeni au avut ca oaspeți pe membrii formației de estradă a Casei de cultură a studenților „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Cluj, care au prezentat spectacolul „Parodii cu... melodii". Ideea originală a spectacolului n-a putut să suplinească întotdeauna unele carențe în alegerea și interpretarea melodiilor de muzică ușoară. E drept că și orchestra, în frunte cu dirijorul, a contribuit uneori la crearea unei impresii nefavorabile, aceasta în ciuda numeroșilor, am spune, prea numeroșilor ei membri. Dintre soliștii vocali, OCTAVIAN CADIA, ILEANA CHIRA, dar mai ales SANDA SÎNTU (toți trei concurenții ieșenilor de la televiziune), care au interpretat melodii de muzică ușoară românești și străine, au făcut dovada unui talent autentic, cîștigînd simpatia spectatorilor. Studenții clujeni au prezentat și cîteva compoziții proprii primite cu îndelungi aplauze de către colegii lor din Iași.

Constantin COROIU

ÎNTÎLNIRE CU UN SCRIITOR ȘI O EPOCĂ

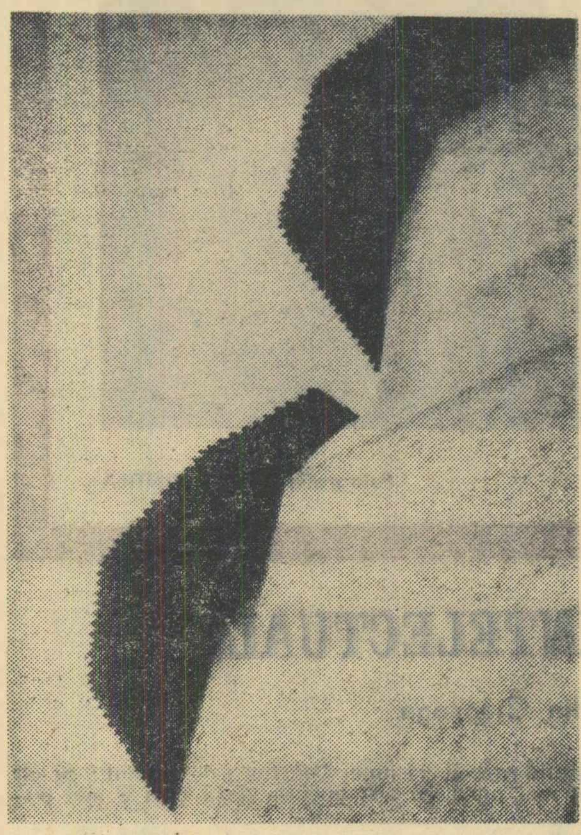
Marți, 6 decembrie, a fost invitat în mijlocul studenților de la Facultatea de limbă și literatură română academicianul Victor Eftimiu.

Format în ambianța prieteniei cu mari scriitori (Caragiale, Vlahuță, Slavici, Delavrancea, Goga ș.a.), Victor Eftimiu își păstrează și acum, după peste 60 de ani de activitate literară, prospețimea și vigoarea tinerească ce-i caracterizează scrisul.

După pomenirea începuturilor literare, care au avut loc sub auspicii favorabile (una din primele poezii a reținut atenția lui N. Iorga), invitatul a trecut în revistă cîteva din momentele și oamenii importanți din viața literară de la începutul secolului nostru.

Opiniile formulate în legătură cu munca literară, cu modul de viață și stilul de muncă al personalităților literare au captat auditoriul format în cea mai mare parte din membri ai cercurilor culturale studențești.

Ion LACUSTA

A 5-A EXPOZIȚIE DE FOTOGRAFII ARTISTICE

În cercul studențesc foto din Institutul de arhitectură București înființat cu mulți ani în urmă, s-a încetățenit obiceiul ca, în cursul primului semestru al fiecărui an universitar, să se organizeze o expoziție cu „recolta" din perioada practicii vacanței de vară. Tema este liberă. Anul acesta studenții au organizat și prezentat cea de a 5-a expoziție de fotografii artistice, în vitrinele de expoziție ale Institutului de pe str. Edgard Quinet.

În urma selecției sînt prezentate 54 de lucrări aparținînd unui număr de 16 autori. În multe din imagini se observă preocuparea autorilor de a-și alege subiectele din domeniul personal, dînd imaginilor interpretarea specifică viziunii de arhitect.

Expoziția, în care cei mai mulți autori își expun pentru prima dată lucrările, constituie fără îndoială cea mai bună confruntare a posibilităților artiștilor amatori cu exigențele colegilor.

În imaginea de mai sus — „Străjerii orașului", fotografie din expoziție de B. Bercovici.

Conf. ing.
Silviu COMANESCU

INSTANTANEU CLUJEAN

Umbrele serii se aștern peste întreaga natură, care se pregătește parcă de somn ; la căminul „30 Decembrie" din Cluj răzbat pînă departe primele acorduri din „Mica serenadă" de Mozart, semn că audiția muzicală începuse. Studente de la Matematică, Fizică-chimie și Arte plastice iau parte la o manifestare artistică închinată vieții și activității lui W. A. Mozart. La același cămin, studentele au invitat de curînd pe artistul Traian Popescu, de la Opera de stat din Cluj, care a relatat pe scurt cîteva impresii de călătorie din țările asiatice.

Marcela MARCU

15 INTER UNIVERSITAR

RITMURI INEGALE PE ȘANTIERELE MUNCII PATRIOTICE

Pe șantierele muncii patriotice din București s-au constatat în ultimele două săptămîni ritmuri diferite...

La IMF., grupe de studenți lucrează zilnic la „Galenica" și „Fiola". La I.S.E., activitatea este în toi pe șantierul noului local al institutului, trecîndu-se de la fundații la operațiile de curățire și asamblare a cofrajelor. Ritmuri cu totul nesatisfăcătoare se înregistrează însă la Institutul politehnic București, unde doar 15—20 de oameni merg zilnic pe șantierele indicate (nici chiar brigada constituită în acest sens nu mai are randamentul anterior). Există unele lipsuri în organizarea șantierului, oamenii nu sînt întotdeauna îndrumați competent și la timp (astfel ca lucrul să înceapă imediat după sosirea pe șantier), nu s-a asigurat front de lucru în interior, studenții rămînînd la muncile din exterior, unde condițiile atmosferice nu sînt întotdeauna cele mai propice. Sprijinul calificat acordat pînă acum de studenții de la Construcții a încetat subit.

Ca o concluzie, ritmul și volumul lucrărilor a scăzut față de perioada antecedentă. Se impune acum, la sfîrșit de sezon (studenții intră în perioada pregătirii examenelor), ca forurile competente să analizeze modul în care s-a desfășurat această acțiune și, ținînd seama de experiența acumulată, să întocmească un plan de acțiune riguros.

Am sugera organizarea unei consfătuiri la nivelul Capitalei pentru a se discuta posibilitatea angrenării studenților și pe marile șantiere de construcții.

V. EMIL

TRADIȚII...

Ca în fiecare an, și în acest 10 decembrie am fost invitații unei sărbători devenită tradiție — „Ziua Institutului de medicină". Am fost mai mult decît plăcut impresionați de varietatea programului oferit sîmbăta seara la Casa de cultură a studenților din București.

Începutul, care de altfel a stat în atenția generală, a fost făcut de simpozionul „Ion Minulescu", în compania criticului de artă Matei Călinescu și a fiicei marelui poet. După cîteva aprecieri critice asupra operei, și după cîteva amintiri deosebite pe care studenții le-au primit ca răspuns la unele întrebări, finalul a adus întreaga frumusețe a serii : recitări din cele mai îndrăgite poezii ale lui Minulescu, în interpretarea unui grup de studenți din anul V— Medicină generală. Foarte plăcută maniera intimă, elegantă, în care comunicarea cu publicul, cu noi studenții, a avut loc. Între masa rotundă, din jurul căreia se șopteau versurile, și cele cîteva rînduri de spectatori exista acea apropiere firească, care a contribuit la succesul inițiativei.

Programul a continuat în sala de festivități prin cuvîntul tovarășului rector Brukner : o scurtă retrospectivă, cu trecerea în revistă a celor mai de seamă personalități din istoria medicinii românești. Și-au dat apoi concursul actori ai Teatrului de operetă, după care dansul a încheiat cu succes sărbătoarea mediciniștilor.

Ani ȘTEFANESCU

POȘTA REDACȚIEI

...pentru adevăratul destinatar

Dintre numeroasele scrisori pe care poșta ni le aduce zilnic, unele ne pun în încurcătură. Corespondenții ne întreabă uneori ce e de făcut dacă la două luni de la începerea anului universitar nu s-au dat temele pentru lucrările de stat sau nu s-au fixat încă examenele sesiunii din iarnă. Evident, ca și ei, nici noi nu pricepem care sînt cauzele ce determină asemenea situații, aflate uneori în sfera neglijenței sau a birocrației.

Iată, de pildă, ce ne scrie D. CONSTANTIN *din București :*

„Sîntem deja în a doua săptămînă a lunii decembrie ; în timp ce colegii încep să recapituleze pentru sesiunea din iarnă, noi, cei din anul IV al Facultății de limbă și literatură română, nu știm încă la ce vom da examene. În planul de învățămînt al anului IV se precizează că metodica se va da în cadrul practicii pedagogice, iar examenul de istoria limbii române (gramatică istorică și istoria limbii române literare) urmează să fie reglementat de Ministerul Învățămîntului. După cum am fost informați, problema se discută la nivelul ministerului. Pe cînd o hotărîre precisă ?"

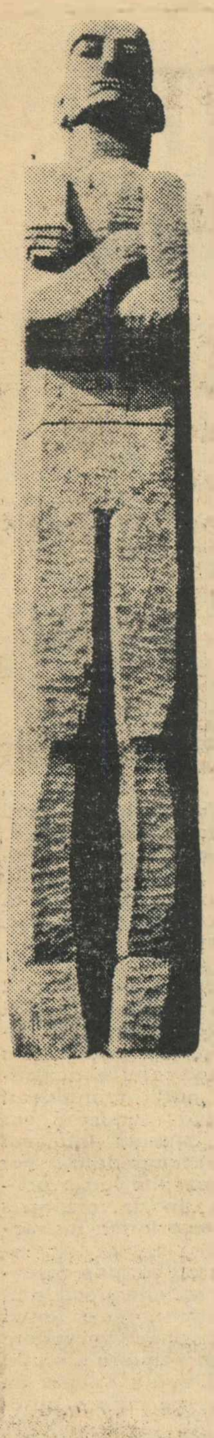
Redacția s-a interesat la minister exact cu această întrebare. Și am aflat că într-adevăr... se discută, din cauză că decanatul a înaintat cu mare întîrziere propunerile de modificare a programei.

De asemenea, la aceeași facultate — ne scrie ALEXANDRU RONAI *— o altă situație cu totul ieșită din comun va avea probabil consecințe asupra pregătirii lucrărilor de stat. În luna decembrie studenții anului V așteptau încă să li se comunice temele lucrărilor de diplomă. Corespondentul ne informează că aceeași situație a întîlnit-o și la Facultatea de mecanică și utilaje pentru construcții din București, unde există „obiceiul" ca temele lucrărilor de stat să fie anunțate după examenele din ianuarie. Pe bună dreptate el se întreabă de ce decanatele nu-și însușesc un alt obicei, întîlnit la facultățile de chimie, biologie, geologie-geografie, unde aceste teme sînt comunicate încă de la sfîrșitul anului IV.*

MARIA VICTOR NICOLAE *din București nu înțelege de ce studenții care se prezintă la dispensarul Universității înainte de ora 9 (ca să-și ia rîndul) trebuie să aștepte afară în frig, în ciuda faptului că în blocul A, care găzduiește unitatea medicală, există un hol spațios, cu fotolii confortabile și — remarcă dînsa — fapt important în această perioadă a anului, încălzit.*

Nici noi nu înțelegem !

Prilej de bucurie pentru studenții clujeni. Cinemateca de la Casa de cultură se pare că s-a transformat într-un motiv de necazuri. Două corespondențe ne relatează aspecte diferite ale pățaniilor cinefililor din Cluj. În primul rînd s-au anunțat cinci filme în fiecare marți la ora 20,30. Costul abonamentului — 5 lei. Data eliberării abonamentelor a fost apoi amînată, prețul abonamentelor a crescut la 12 lei, numărul filmelor s-a redus la patru. Sute de studenți au fost purtați pe drumuri degeaba — ne scrie GAVRIL GLODEANU. *Dar iată că spectacolele au început și, după cum ne comunică* MIHAI MITEA, *„bucuria ne-a fost de scurtă durată. Vizionările au loc marți ora 18, cînd o mare parte din studenți au cursuri. Pe de altă parte, organizarea unui singur spectacol săptămînal nu satisface cererile". Ca și corespondenții noștri așteptăm ca la Cluj, conducerea Casei de cultură, de obicei receptivă față de cererile studenților, să ia măsurile necesare.*

IN MEMORIAM

Colocviu umbrelor ● Măşti ● A fost unul Pintea... ● Dialog cu maestrul VIDA GEZA, artist al poporului ● Memoria lemnului

Capricioasă vreme în Maramureş.

— ...de aceea zic : şi noi sîntem aşa. Schimbători la fire, gata de fiecare dată să începem altceva. Aci iuţi la mînie, aci liniştiţi ca ziua de vară. Ni-e sufletul foc mocnit şi gura spuză de cuvinte.

Are, aşadar, maramureşanul o neobişnuită disponibilitate sufletească. O fi moştenit-o din moşi-strămoşi...

— Păi chiar aşa-i, drăguţă. Maramureşul nostru e vatră şi leagăn. Noi nu sîntem nici aciuaţi, nici veniţi pentru niscaiva odihnă în păduri. Pe noi pămîntul ăsta ne-a clădit, noi între noi ne-am măsurat, că şi la chip şi la stat semnăm, ba poate şi la vorbă puţină şi tăcere multă, care tot vorbă cu înţelepciune este.

Din Maramureş a pornit Dragoş la vînătoare de zimbri şi a rămas în Moldova. Apoi a pornit şi Bogdan...

— Grumazul nostru nu s-a plecat niciodată, nici în faţa străinului, nici în faţa ticăloşilor de neam cu noi. Am rămas drepţi ca brazii.

— Acum pot să spun cu siguranţă : arta mea s-a născut la întîlnirea cu arta acestor oameni formidabili. Mulţi au spus că statuile mele au ceva ciudat, seamănă cu cele descoperite în Insula Paştelui. Poate. Pentru cel care cunoaşte însă arta cioplitorilor în lemn din Maramureş este cît se poate de clar de unde am preluat eu forme şi motive. Artistul popular din Maramureş are o fantezie tulburătoare : cînd ciopleşte lemnul ea îl aşează în cadrul universului. Un soi de nelinişte îl face să asocieze surprinzător elementele cele mai disparate. Unicitatea artei lui este asimetria, varietatea formelor şi motivelor.

Maestrul VIDA GEZA are mîinile aspre, cu degete mari. Cînd ţine în mînă fie şi cel mai neînsemnat obiect pare că îi caută o taină, pare că surprinde o mişcare intimă a materiei, pare că descoperă o altă formă. Este înconjurat, în casă, în atelier, în ogradă, de o lume care este numai a dînsului, de lucrările cele mai dragi. Statuile, ţîşnirile acestea îndrăzneţe din lemn, sînt făcute parcă să-i stea alături.

— Multă vreme mi-au fost apreciate doar lucrările de grafică militantă, monumentele şi alte opere care au oarecum un caracter exterior. Mulţi au greşit, judecîndu-mă doar aşa. N-au încercat să pătrundă în intimitatea mea.

Bucuria aceasta i-au dat-o locuitorii comunei Moisei, care l-au rugat să lucreze pentru ei un monument.

— La început rugămintea lor m-a uimit. Cînd am aflat despre ce-i vorba, am acceptat imediat, aş spune — cu entuziasm...

— A fost unul Pintea. Oamenii i-au spus Viteazul, ca Domnului Mihai-Voevodul... Pintea a fost haiduc, adică împărţitor de dreptate. A împărţit-o mai adesea cu flinta: Da' las că ştiţi şi dumneavoastră ce-i ăla un haiduc. Că peste tot or fi fost haiduci. Altceva vreau să zic. Că despre Pintea nu se ştie cînd şi cum o murit. O dată trebuie să fi murit. Oamenii însă fie că n-au crezut, fie că n-au vrut să fie aşa. Nu l-au lăsat pe Pintea să moară. În numele lui, ceilalţi haiduci au continuat să-i omoare pe grofi şi pe jăndari. Şi fiecare şi-a zis Pintea. Aşa s-a făcut că numele lui Pintea l-au primit toţi cei care s-au ridicat pentru dreptate. Aşa s-a făcut că Pintea n-a murit niciodată.

— Cînd oamenii din Moisei mi-au povestit întîmplările de la sfîrşitul războiului, am ştiut precis că opera mea trebuie să exprime ideea de perpetuare, de moştenire a unor tradiţii de luptă.

Toamna anului 1944. Fasciştii se retrăgeau loviţi de armatele române şi sovietice. În retragerea lor fasciştii germani şi maghiari pustiau totul, jefuiau şi ardeau satele româneşti. În munţii Maramureşului mii de oameni, „fugarii", ca odinioară haiducii, organizaseră detaşamente înarmate, dînd lovituri puternice invadatorilor.

— Noi eram alcătuiţi într-o grupă. Trebuia să luăm legătura cu cei care fuseseră prinşi de fascişti şi puşi să sape tranşee. Oamenii nu mai puteau răbda. O dată legătura stabilită, a început sabotarea pe linie. Fasciştii, încolţiţi din toate părţile, turbau de furie. Înţelegînd că le fuge pămîntul de sub picioare, între Sighet şi Vişeu, au început să-i omoare pe prizonieri, adică pe consătenii noştri luaţi cu forţa...

Era lîngă Moisei o casă, aşezată pe un platou natural. Casa mai poate fi văzută şi astăzi. Au păstrat-o ca amintire. În casa asta au închis fasciştii 29 de ţărani din Moisei şi din satele din jur. I-au ţinut fără mîncare şi apă cîteva zile. Într-o dimineaţă, un ofiţer fascist a ordonat unor soldaţi să pună la ferestre mitraliere şi în cîteva minute oamenii au căzut ciuruiţi de gloanţe.

— I-am găsit într-o baltă de sînge. I-am scos afară. Scosesem vreo douăzeci, cînd am auzit un geamăt : unul din ei trăia. Îl apăraseră trupurile celorlalţi. Avea părul alb, deşi nu era bătrîn. A trăit pînă acum trei ani, dar de trezit din spaima aceea nu s-a trezit niciodată...

S-a săpat pe platoul vegheat de brazi înalţi o groapă comună pentru cei 28 de ţărani români. Numele lor nu s-au păstrat. Doar cîteva...

— Noi eram tineri. De emoţie nu ne-a trecut prin minte să le căutăm actele.

Au fost alcătuite în pripă, din coceni de floarea-soarelui, 28 de cruci mici, pe care mîini neobişnuite cu scrisul au însemnat : „Mort pentru patrie".

Doar cîteva nume s-au păstrat. Se vorbeşte de un ţăran din Moisei, Timiş. Cînd se povestesc acele întîmplări se pomeneşte tot mai des numele lui. Sînt în întîmplările acestea întîmplările tuturor eroilor maramureşeni, dar e nevoie de un nume. Pentru ca legenda să se nască...

— Şi eu sînt Timiş. Sînt nepotul lui Timiş. Cu mîinile mele l-am îngropat. Ai noştri au zis să-l luăm şi să-l îngropăm în cimitirul din sat. Ba, au hotărît tovarăşii mei. Să fie îngropat cu ceilalţi. Că împreună or luptat şi împreună or murit...

— Am vrut să realizez un monument de piatră. Apoi m-am răzgîndit. Am ales lemnul...

— Lemnu-i al nost', tovarăşe artist. Noi din el trăim, din el cîntăm, în el ne însemnăm toate... Dar din lemn se face şi hîrtia, de se scriu pe ea învăţăturile lumii...

— În gesturi, în mişcare am păstrat ceva din gîndirea păgînă. Am vrut să stabilesc acel contact nemijlocit cu natura.

Monumentul de la Moisei, operă remarcabilă a maestrului Vida Geza, se află pe acel platou vegheat de brazi drepţi şi înalţi. O alee şi o scară te apropie, pregătind acel sentiment inedit al întîlnirii cu arta adevărată, apoteoza ei, sublimul. De pe treptele de piatră, „stîlpii" monumentului se proiectează pe cenuşiul cerului ca nişte umbre pe care le naşte pămîntul însuşi.

— Am lucrat „stîlpii" din stejar.

— Oamenii trăiesc pînă la pădurile de stejar. În sus, pe pieptul muntelui, urcă pădurile de brazi. Şi apoi vine cerul. La noi este un loc care se numeşte chiar aşa : „Sub cer".

— Brazii verzi de alături propun ideea de viaţă continuă, de perpetuare.

Figurile celor 12 „haiduci" sînt încremenite. Cele două din faţă, cu braţele încrucişate, par în priveghi. Te îndeamnă la linişte.

— Sătenii mi-au propus titluri de legendă : Ceata lui Pintea, Dacii, Masa haiducilor... Eu de fapt am ales 12 figuri, gîndindu-mă la cele 12 luni ale anului. Există o tradiţie : trezirea de Anul nou... Măştile maramureşene, folosite cu acest prilej, exprimă ideea de luptă între viaţă şi moarte. Am realizat astfel memorizarea morţii tragice a eroilor.

Cînd „stîlpii" şi masa au fost gata, un ţăran tînăr s-a urcat pe unul din stîlpi şi-a început să ţîpurească. Gestul lui l-a descumpănit pentru un moment pe artist, dar apoi l-a bucurat. Reuşise : oamenii îi acceptaseră opera ca pe ceva firesc, natural. În zilele de sărbătoare vine aici mai tot satul, ca într-un pelerinaj.

Patina timpului va da monumentului o culoare închisă, de lut. Departe de centrele mari, departe de şoselele naţionale, această inedită operă aşezată în mijlocul naturii i se va integra, mărturisind sinceritatea unui suflet de artist autentic, închinată cu candoare cinstirii oamenilor şi jertfelor lor.

— Aş dori să mi se potrivească o ţîpuritură de pe la noi. Ţîpuritura i-a fost adresată unui cunoscut lăutar din Maramureş, semn al preţuirii de care se bucura :

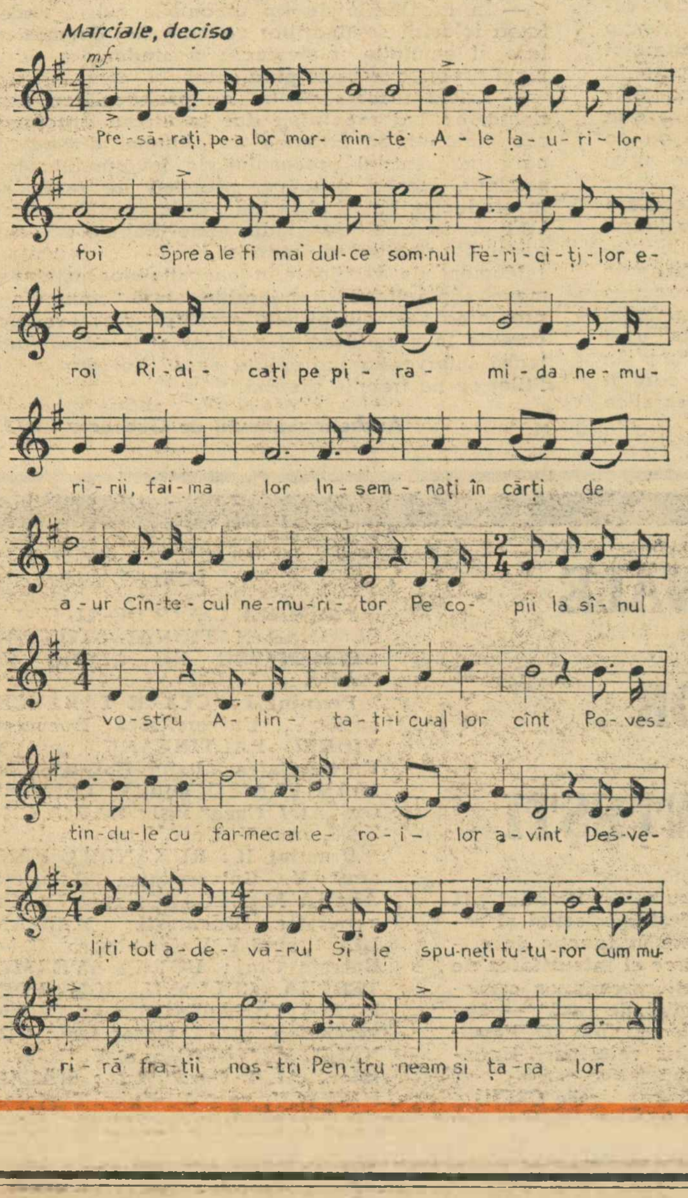
„Mă Pătru a lui Andrii
De-ai si fată te-am ighi
Cît de hîdă de ai si".

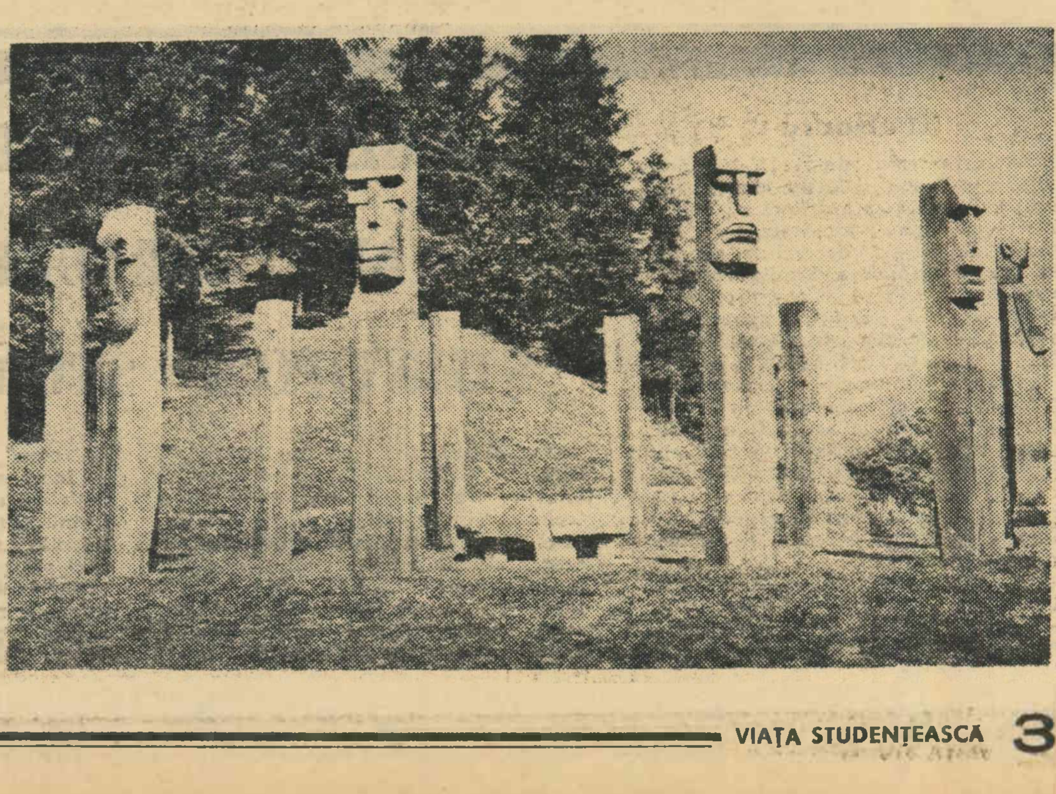
Constantin DUICA

Imnul eroilor

Versurile :
DORMIDONT

Muzica :
IONEL G. BRĂTIANU

Veriga cea mai importantă într-un lanț unitar

Prof. univ. GHEORGHE PALADE, catedra de fizică generală, I.P.G.G. :

ORELE DE APLICAŢII

— Ce activitate se desfășoară în aceste ore și în ce raport se află ea cu problemele tratate la curs ?

— Ministerul învățămîntului include în cele două ore de aplicații, la două săptămîni, orele de seminar destinate aplicațiilor și lucrările practice de laborator.

Raportul între aceste două forme îl stabilește profesorul titular, lucru dificil avînd în vedere timpul scurt ce le este destinat. Iată deci că deși reprezintă veriga principală în acumularea și aprofundarea cunoștințelor de fizică, atît de importante pentru înțelegerea unor discipline de specialitate, orele de aplicații sînt insuficiente. Față de cele patru ore de curs, săptămînal, este explicabil decalajul ce se creează între curs și laborator, acesta din urmă neoferind întotdeauna posibilitatea unor experiențe pentru o masă largă de studenți. Materialul este astfel organizat încît doar seminarul restabilește cadența, îl îmbogățește cu aspecte concrete, creează flexibilitate la problemele de fizică. De aceea îl și consider momentul cel mai important al procesului de instruire. Cu o singură condiție : studenții să parcurgă capitolul din cursul predat, să aprofundeze problemele recomandate pentru seminar.

— Considerați că există posibilitatea unei mai judicioase folosiri a timpului fără suplimentarea orarului ?

— Da, există resurse pe care nu le exploatăm suficient. Sînt audiate cursuri întregi (de exemplu, geometrie descriptivă sau topografie) care fără nici un prejudiciu ar putea deveni, la unele facultăți ale institutului nostru, capitole mai ample ale altor cursuri. De asemenea, sînt programate săptămînal cîte două ore de consultații pe care mult prea puțini studenți le folosesc nu numai pentru a recupera, dar și pentru a cîștiga ceea ce cursul și calculele din seminarii n-au reușit să prezinte.

Prof. dr. EMIL REPCIUC, șeful catedrei de anatomie, I.M.F. București :

LECŢIILE PRACTICE

— Care este veriga de bază a procesului de instruire în învățămîntul medical ?

— Răspunsul vizează cu necesitate două aspecte. În primul rînd, domeniile de studiu devenite precumpănitoare în învățămîntul medical modern. Fără a nega importanța ramurilor clinice, științele fundamentale care sînt studiate în preclinic au cîștigat multă greutate în ansamblul lor și mai ales în direcția biochimiei și biofizicii. Celălalt aspect ar fi raportul dintre teorie și practică. Studenții noștri din primii ani sînt tentați să acorde o mai mică importanță obiectului de studiu cu care iau contact în orele practice și în stagiile spitalicești și una din marile dificultăți este să-i convingem că tocmai acestea reprezintă baza învățămîntului medical. Orice neglijență în acest sens înseamnă o pregătire insuficientă, iar apoi greșeli sau cel puțin omisiuni în practica medicală.

Programul de învățămînt lasă la latitudinea șefilor de discipline dacă să facă sau nu din lucrările practice un examen eliminator. Cred că pentru medicină această alternativă n-ar trebui să existe.

— În condițiile existenței unui mare număr de studenți, legătura directă a cadrelor didactice cu aceștia este dificilă. Cum depășiți acest impediment ?

— În ciuda faptului că la noi, unui cadru didactic îi revin 24—30 studenți, prin scurte semnalizări la orele practice și prin aplicarea unei noi forme de învățămînt (învățămîntul „dirijat" sau „programat") reușim să cunoaștem mai bine pe studenți și să vedem cum se răsfring cunoștințele teoretice și practice în mintea lor, exactitatea și profunzimea de cunoștințe.

— Ce îmbunătățiri pot fi aduse lecțiilor practice ?

— Aparatele și chimicalele necesare lecțiilor practice au, în ritmul actual al progresului științific, o măsură morală rapidă, fapt ce se răsfrînge, la unele discipline, asupra condițiilor în care se desfășoară lecțiile practice.

De aceea, studenții ar trebui să aprecieze mai mult eforturile ce se fac pentru înzestrarea învățămîntului practic. E foarte neplăcut să constatăm că o parte din studenții lipsesc foarte mult sau au o prezență inactivă. Se înțelege ce risipă de timp și bani se face cu prilejul repetării unor lucrări pentru acei ce nu le-au văzut la timpul necesar !

Nu este necesar să arătăm cît de păgubitoare sînt pentru ei aceste absențe dacă recunoaștem că lucrările practice precedînd cursul îi creează temelia pe care se clădește.

Prof. univ. ŞTEFAN DIMANCEA, șeful catedrei de agrotehnică de la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu", București :

PREGĂTIREA TEORETICĂ

— Permiteți-mi să anticipez oarecum răspunsul dv. Cred că putem afirma că baza învățămîntului agronomic o constituie practica, mai ales cea efectuată pe cîmpul experimental, în G.A.S. și în alte unități agricole.

— Problema procesului de cunoaștere în agricultură este mai complexă. „Lanțul unitar" la care vă referiți îl formează cursurile teoretice completate cu lucrările de laborator și, nemijlocit, cu lucrările practice. Această afirmație se referă la obiecte de profil ca agrotehnică, fitotehnie, protecția plantelor, viticultură, pomicultură ș.a. Se cunoaște că în institutul nostru se acordă o atenție deosebită aspectului practic al instrucției viitorului agronom. Lucrările practice în cîmp începute în anul de studiu se prelungesc în timpul vacanțelor cu practica la unitățile productive complexe sau experimentale. Studenții își încheie studiile cu un stagiu de 6 luni de practică, fără de care nu-și pot desăvîrși lucrările de diplomă.

Dar, pentru ca toate aceste lucrări să se efectueze cu succes, studenții au nevoie de cunoștințe teoretice profunde. Deoarece munca practicianului neînarmat cu teoria înaintată a specialității sale este oarbă, afirm că în învățămîntul agronomic veriga principală în formarea viitorului specialist este instrucția teoretică — asigurată prin curs prin seminarizăile cărora li se rezervă timp în orele de laborator și prin celelalte forme care îl pun pe student în legătură cu noțiunile teoretice ale științei pe care o studiază.

prof. dr. docent DUMITRU BERCIU, decanul Facultății de istorie, Universitatea din București :

SEMINARIILE SPECIALE

— Potrivit numărului de ore afectate, care este raportul curs-seminar în facultatea dv. ?

— Fiecărui curs îi este rezervat un seminar. Din acest punct de vedere s-ar părea că seminarul este momentul central în procesul de învățare. Dar, prin forma în care se desfășoară acum, potrivit indicațiilor Ministerului Învățămîntului, nu dă roade bune : în primul rînd pentru că de cele mai multe ori se repetă școlărește materia de la curs, fapt ce nu suscită interesul studenților.

— Ce remedii propuneți ?

— Unul singur. Înlocuirea acestor seminarizări cu preseminarizarea. Caracteristica ei este că nu-și propune să repete cursul, ci să-l aprofundeze într-un mod specific, prin cercetarea și comentarea documentației pe baza căreia profesorul și-a alcătuit cursul (documente istorice, hărți, reproduceri de artă, proiecții etc.) Acest fel de seminarii vor căpăta un caracter activ, vor stimula interesul studenților pentru bibliografia recomandată, vor ajuta pe tinerii asistenți să se dezvolte într-o activitate didactică superioară, de tip universitar.

— În momentul de față, care este forma instructivă cea mai eficace ?

— Seminariile speciale. Păcat însă că, prin caracterul și destinația lor, nu pot cuprinde decît anii IV și V. Valoros la aceste seminarii este faptul că studenții se pot manifesta din punct de vedere profesional (alcătuiesc referate, participă la discuții) în prezența unui profesor care-l poate orienta cu toată competența în specialitatea pe care o aprofundează.

CONCLUZII

— Prin îmbunătățirea continuă a dotării laboratoarelor și extinderea spațiului destinat acestora, veriga principală a procesului de instruire în învățămîntul tehnic va deveni, în fapt, lucrarea de laborator.

— În facultățile de tip umanistic există necesitatea folosirii seminariilor ca un prilej de manifestare și emulație intelectuală a studenților, la un nivel superior celui de pînă acum.

— Există resurse pentru ca profesorii cu experiență, evitînd repetarea dar implicînd aprofundarea materiei, să imprime un caracter distinct fiecărui moment al procesului de învățămînt : curs, seminar, lucrări practice, practică de teren sau în producție, hotărînd în funcție de specificul facultății și de anul de studii unde trebuie să cadă accentul principal al pregătirii.

Moment de verificare a cunoștințelor, mici examene săptămînale, seminariile oferă, acum, în apropierea sesiunii, prilejul sesizării unor eventuale carențe în pregătirea studenților și totodată facilitează intervenția îndreptată spre lichidarea lor. Prilej ce nu trebuie pierdut.

Anchetă realizată de Georgeta RUȚĂ

SEMINARII NAŢIONALE ALE CERCURILOR ŞTIINŢIFICE STUDENŢEŞTI

Timișoara

Lucrările celui de-al IV-lea Seminar național științific studențesc, secția Selecția și ameliorarea raselor de animale, s-au desfășurat în zilele de 10—12 decembrie a.c. la Institutul agronomic Timișoara. În cadrul seminarului au fost prezentate 29 de teme științifice, aparținînd unor studenți din centrele universitare București, Cluj, Iași, Craiova și Timișoara. Lucrările seminarului s-au încheiat cu un simpozion pe tema : „Probleme de actualitate și de perspectivă ale științei și tehnicii înaintate în selecția și ameliorarea raselor la animalele productive", în cadrul căruia au fost prezentate referate susținute de cadre didactice de prestigiu.

Spicuim cîteva titluri de lucrări premiate : Premiul I — lucrarea „Unele probleme ale profilaxiei genetice în procesul reproducției, ca factor al selecției și ameliorării". Autori : studenții Ion Brediceanu, anul V, Facultatea de medicină veterinară Timișoara, și Balicica Radu, anul IV de la aceeași facultate. Lucrarea „Contribuții la studiul ereditătii caracteristicilor de culoare la taurine" — autor Burcea Alexandru, anul IV, Facultatea de medicină veterinară a Institutului „Nicolae Bălcescu" București. Premiul II — lucrarea „Efectul selecției și rezultatele obținute în funcție de criteriul de apreciere și intensitatea de selecție în ameliorarea unor caractere ale producției de rasă" — autoare Aneta Grigore, anul III, Facultatea de medicină veterinară București.

Vasile CREȚU

Iași

PREMIILE CELUI DE-AL IV-LEA SEMINAR NAȚIONAL ŞTIINȚIFIC STUDENȚESC DE LIMBA ROMÂNĂ :

Premiul I : CEZAR TABARCEA, anul V, Universitatea București ; VIOREL PĂLTINEANU, anul IV, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj ; IOAN VLAICU, anul V, Universitatea „Al. I. Cuza" Iași ; MARIA GROZAV, anul V, Univ. Timișoara.

Premiul II : RUXANDRA PANĂ, anul V, Universitatea București ; ADINA MĂCELARU, anul IV, Universitatea București ; MARIANA LUCA, anul V, Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj ; HOREA AVRAMUȚ, TEREZA CULIANU, ION POPA, DOINA TĂNĂSESCU, anul IV, Universitatea „Al. I. Cuza" Iași ; CORNELIU LĂMĂTIC, anul V, Universitatea „Al. I. Cuza" Iași ; BĂLAȘA IONESCU, anul V, Univ. Timișoara.

STÎLPI DE CAFENELE

Fotoreportaj de

ADRIAN DOHOTARU ŞI EMIL COJOCARU

Există un obicei boem al cafenelelor, un cult pentru întîlnirile intime din cafenea cu migdala amară a unei cafele pline de zaţ şi cîteva ore de conversaţie scăpărătoare. Există un obicei al secolului împrumutat de la orientali ; există un obicei al cafelei, indispensabil marilor oraşe, în care oamenii îşi destăinuie aventurile lor prin labirintul de întîmplări şi evenimente şi unde simt nevoia să se descarce cel puţin de nervii circulaţiei.

Dar există o tendinţă bizară pentru unii de a transforma cafeneaua în teren neutru de conservare şi de lîncezeală a spiritului, într-un fel de sediu monoton şi insalubru de conversaţie, într-un acvarium al timpului pierdut. Sînt „stîlpi de cafenea“, intraţi în superstiţiile clienţilor, fără de care cafeneaua nu mai are haz, nu mai are sare. Ei dau „bonjour“ midinetelor care servesc cafea, la primele ore din zi, au aere de vedete de cinema, discută cu competenţă despre aproape orice, citesc ostentativ reviste străine desfăcute ca nişte licenţe de cultură generală şi universală, se lăfăie în fotolii picior peste picior şi urmăresc blazaţi mersul unduios al unei tinere femei care intră în local...

★

Primii trei „stîlpi de cafenea“ pe care i-am cunoscut au fost Ionescu Constantin, Florescu Vifor şi Ionescu Corneliu...

— Domnule — spune una din chelneriţe — nu mai putem respira de ei. Dimineaţa, cînd nu s-a făcut bine de ziuă, pe la opt fără cîteva minute, bat în vitrină şi cer o cafea. Căutăm să-i servim cu solicitudine, fără discriminări, dar nu sînt niciodată mulţumiţi, răspund obraznic, ne jignesc, ne ameninţă că ne scriu în condică. Şi după ce servesc o cafea nu mai vor să plece toată ziua. Cînd îşi aduc aminte de vreun curs sau de vreun seminar, îşi lasă paltoanele grămadă aici şi se reped pînă alături sau vizavi ; au transformat Café-bar „Tosca“ într-o facultate.

Facem cunoştinţă cu cei trei interlocutori... Insinuăm cîteva aluzii la faptul că meseria de constructor (s-au prezentat ca studenţi ai Institutului de construcţii) nu e o meserie oarecare, ci o meserie care se însuşeşte greu, cu eforturi, cu o muncă tenace, substanţială etc... Drept care, ca să ne dovedească adevărul celor spuse de noi, Constantin Ionescu ne asigură cu seriozitate şi sublimă cordialitate că din această pricină a şi rămas o dată repetent ! Florescu Vifor şi Cornel Ionescu ne asigură că nu fac nici o crimă degustînd din cînd în cînd o ceaşcă de cafea. În orice caz, pînă una alta, ne-au indus în eroare prezentîndu-se ca studenţi ai Facultăţii de instalaţii şi închipuindu-şi că noi sîntem la fel de inconsecvenţi în documentare, ca ei la învăţătură. Bineînţeles că i-am găsit la... Facultatea de utilaj, în registrul grupei 8 a anului I, absenţi deja de la primele două ore. Ulterior i-am întîlnit din greşeală şi în holul facultăţii. Dar s-au ascuns cu toţii în WC — simbolică retragere !

★

În vreme ce ne fumam, reporter şi fotoreporter, ţigările şi sorbeam şi noi o cafea, ca să intrăm în rol, un tînăr care ne-a pozat cu naivitate de student în anul I se ridica mereu de la masă şi arunca o fisă în tonomat, obsedîndu-ne cu aceeaşi melodie. L-am invitat la masa noastră :

— Cum vă numiţi ?

— Zega Nicuşor şi Aristide.

— Student în anul ? Facultatea ? Institutul ?

— Anul III — Utilaj-Construcţii.

— Întîmplător prin Cafe bar „Tosca“ ?

— Nu, eu sînt de-ai casei... Îmi place să ascult muzică la o cafea, să mestec cu linguriţa zahărul în cafea, să citesc ziarele de dimineaţă la o cafea. Mă rog, cafea cu de toate...

— Sînteţi responsabil cu... „tonomatul“ ?

— Nu, dar sînt un meloman incurabil. Păcat că tovarăşii din conducerea cofetăriei nu schimbă din cînd în cînd plăcile la tonomat.

Mărturisim că ne-am întors în aceeaşi zi la cafenea de patru ori şi de fiecare dată proaspătul nostru „amic“ ne întîmpina cu un zîmbet complice şi cu aceeaşi melodie la tonomat.

★

Popa Eugenia, Ştefănescu Viorel, Duţă Adrian, din anul IV al Facultăţii de drept, ne-au demonstrat că o cafea se poate bea cu decenţă, cu eleganţă chiar, la o conversaţie plăcută, antrenantă, spirituală, care nu forţează nici o dată limitele bunului simţ. Îmbrăcaţi sclipitor, cu rafinament estetic, inteligenţi şi serioşi, ne-au făcut plăcerea să-i întîlnim întîmplător în cafeneaua „Tosca“. Dar am rămas contrariaţi cînd şoferul care ne însoţea în reportaj ne-a mărturisit că tocmai „au trecut adineaori doi tineri şi o fată“ care ne înjurau într-un vocabular la fel de spiritual, de elegant şi de decent dar... patetic. Păcat ! De dragul imaginii fotografice poate le-am fi trecut cu vederea întîrzierile comune de la primele ore de seminar la „procedură civilă“ şi „drept financiar“. Dar aşa..

★

Şi totuşi, Cosma Antal ne-a făcut o impresie definitiv bună. Îşi bea cafeaua singur, retras, meditativ, între două proiecte. A simţit nevoia să intre în bar pentru că nu se mai putea concentra. Puţină muzică, cîteva conversaţii ascultate chiar indiscret, îl deconectează şi îl restituie orelor de proiect.

★

Prin contrast, la o masă, tot retras, tot însingurat, consumînd parcă ultimele resturi dintr-o dramă lăuntrică, sorbind din cînd în cînd delicate pahare de coniac, un tînăr bărbos şi auster ne-a atras luarea-aminte. Într-un mic interviu am aflat că-l cheamă Alexandru Monciu, că e student în anul II la Filozofie, că şi-a lăsat barbă în spital — unde a fost internat nu de mult. Coniacul şi cafeaua îl ajută să recupereze timpul pierdut în spital şi să facă, în convalescenţă, filozofie existenţialistă cu... barbă.

Şi pentru că adevăraţii „stîlpi de cafenea“ se simt datori să se justifice ori de cîte ori lipsesc din cafenea, am fost martorii unei scene unice : Alexandru Monciu şi-a motivat absenţele cu certificat medical parafat :

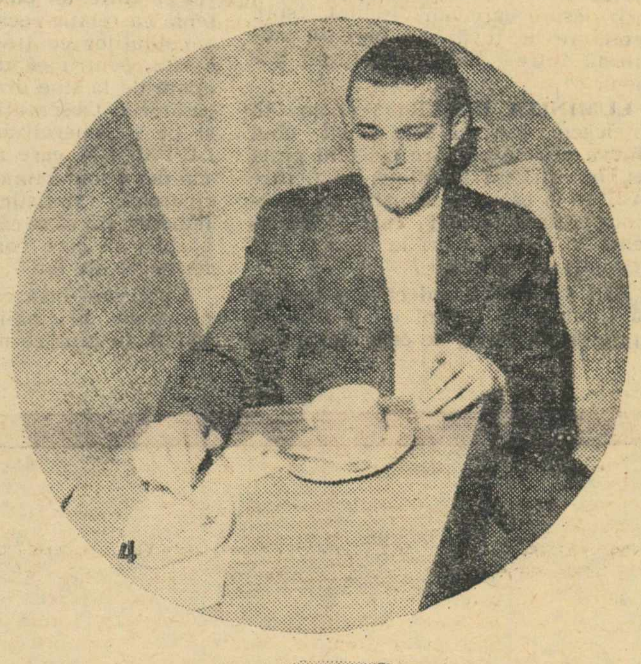
★

Ultima imagine a fotoreportajului nostru e un calambur. Unul din café-barurile de notorietate poartă o firmă semnificativă, ca o limbă de ceas : Tic-Tac. O fi un avertisment la adresa timpului pierdut pe care nu-l pot înţelege „stîlpii de cafenea“ ?

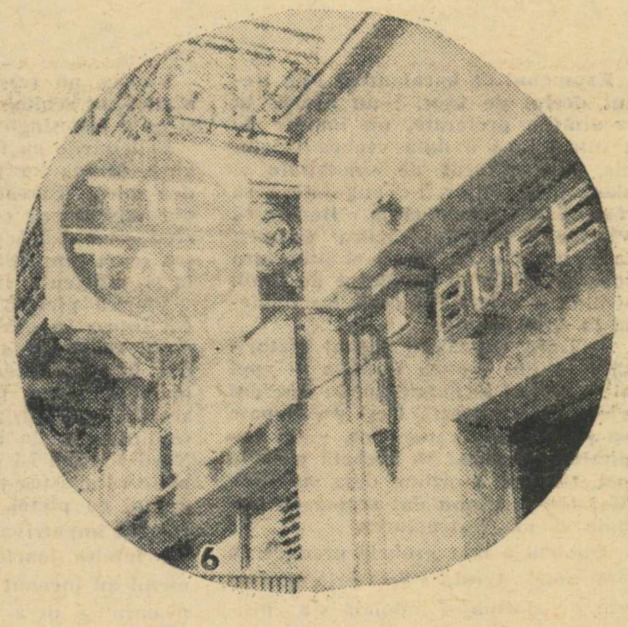

COLOCVI…

DES…
PRIE…

● Prietenie — tovărăș…
cu 100 de „prieteni“ …
veste… ● Există…

PAR…

Prof. dr. docent ȘTEFAN B…
Academiei Republicii Socialist…
în anul II al Facultății de chi…
LUMINIȚA REZUȘ, studentă …
dice ; ADI CUSIN, poet, stu…
MIHAI IACOBESCU, student i…
zofie — Universitatea „Al. I. C…

Un vechi dicton spune că prietenia, ca și dragostea, este o adevărată sare a vieții. Fără ea, existența omului e lipsită de sens, fără ea plutește în vid, undeva între cer și pămînt, așa cum afirma, plastic, unul din numeroșii noștri corespondenți de la care a pornit ideea acestui colocviu. Mai mult, un om lipsit de posibilitatea de a simți un umăr lipit de al său, o inimă care să-l înțeleagă, un braț care să-l ajute e sortit, inevitabil, remușcărilor, regretelor de a nu-și fi apropiat, de suflet, un OM.

Dar ce este prietenia și care sînt coordonatele ei ? De la ce vîrstă se poate vorbi despre prietenie ? Care sînt caracteristicile unei prietenii între sexe și care este corelația dintre prietenie, dragoste și colegialitate ?

ȘTEFAN BÎRSĂNESCU : Găsesc că e foarte binevenită inițiativa acestei discuții, știind faptul că tineretul acordă îndeobște prieteniei o sferă mai largă, fără a-i pătrunde întotdeauna adevărata esență. E necesar să precizăm că ceea ce numim curent prietenie e în dese cazuri numai o tovărășie, „prietenie“ și „tovărășie“ fiind noțiuni care, nici într-un caz, nu pot fi substituite una celeilalte. Îmi amintesc că fiul meu, cînd se mai afla la vîrsta copilăriei, îmi vorbea foarte mult despre „prietenii“ lui. Dar aceste legături numite „de prietenie“, în cazul copiilor mici sînt doar relațiile de prietenie pentru joc, iar legăturile de mai tîrziu, de la vîrsta de 11—14 ani sînt, la rîndul lor, tovărășii de studii, de sporturi, de excursii. Ele au un caracter puțin durabil, fiind dependente de finalitatea lor. O dată cu adolescența intervine însă un fenomen nou : descoperirea Eu-lui, a conștiinței de sine. Acum tînărul are trăiri personale, începe să formuleze idealuri de viață, își făurește visuri.

MIHAI IACOBESCU : Și tot acum apar fiorii iubirii...

ȘT. BÎRSĂNESCU : Exact. Psihologii constată că o dată cu aceste fenomene intervine căutarea unui Tu, a altei persoane căreia să i te confesezi. Iar cînd doi tineri de același sex se potrivesc, cînd se completează unul pe altul și sînt dispuși să se confeseze reciproc, atunci se încheagă prieteniile — legături afective bazate pe o prețuire reciprocă, susținute de nevoia destăinuirilor și sprijinului bilateral, de nevoia consultărilor și a sfaturilor. Prieteniile care se încheagă acum durează ani, decenii și uneori chiar pînă la sfîrșitul vieții, caracterizîndu-se, în forma lor superioară, printr-o încredere absolută și dispoziție reciprocă de jertfă. În literatură și în istorie găsim foarte multe exemple...

LUMINIȚA REZUȘ : Pe mine m-a impresionat foarte mult povestea celor doi prieteni cîntată de Schiller în „Zălogul“, inspirată, se zice, din realitate : unul din ei, condamnat la moarte, cere drept favoare să-și mai vadă o dată mama ; celălalt, acceptă să stea zălog și să fie ucis în locul condamnatului dacă acesta nu se va fi întors la timpul hotărît ; el știa că nu va fi trădat și, într-adevăr, n-a fost... E înălțător...

MIHAI IACOBESCU : Exemple de prietenie plină de abnegație întîlnim deseori și în contemporaneitate. Dar, din păcate, unii înțeleg rău prietenia, își închipuie că a fi prieten înseamnă a-i cocoloși lipsurile celui căzut în greșeală, a-l menaja, a-i sprijini atitudinea. Cînd eram în anul III am cunoscut doi studenți de la unul din institutele ieșene, buni prieteni. Unul dintre ei era recalcitrant, lipsea de la cursuri, se îndeletnicea cu jocurile de noroc, într-un cuvînt pierduse „direcția“. Celălalt, activist cu o muncă de răspundere în asociația studenților, se ferea să-i arate lipsurile, mai mult chiar, în unele ședințe încerca să-i ia și apărarea. Nu ne-am mirat cînd, după un timp, și activistul a început s-o „scrîntească“, dovadă cum nu se poate mai concludentă a... reciprocității despre care vorbea tovarășul profesor Bîrsănescu.

RODICA MERA : Însă o reciprocitate... cum să zic... negativă...

ADI CUSIN : Bine, dar în cazul acesta vina e purtată și de colectiv, care tolerează o asemenea situație în mijlocul său. Datoria unei colectivități (a grupei, a anului de studii) e să fie atentă la comportarea tuturor membrilor ei, să ia atitudine hotărîtă de la primele manifestări de prietenie prost înțeleasă, de la primele abateri, deoarece cu cît măsurile vor fi luate mai repede, cu atît va fi mai bine. Nu găsiți că-i așa ?

RODICA MERA : Sînt de acord cu Adi. Pornind de la constatarea că „prietenul adevărat la nevoie se cunoaște“, mai vreau să adaug că unui prieten îi poți împărtăși bucuriile, grijile, neplăcerile, preocupările, succesele și chiar insuccesele și frămîntările tale intime, într-un cuvînt, totul. Dacă ți-e prieten, el te va ajuta cu orice preț. Nu degeaba se spune că o inimă de prieten valorează mai mult decît orice.

ADI CUSIN : Foarte bine zis — „de prieten“ și nu de „prieteni“ — pentru că, în ceea ce mă privește, cred că putem avea un singur prieten în adevăratul înțeles al cuvîntului sau, cel mult, 2—3. Numai în fața lor te poți verifica pînă la stricta ta intimitate spirituală, și nu în fața tuturor.

ȘT. BÎRSĂNESCU : Într-adevăr, prietenia presupune existența a maximum 2—3 persoane unite prin factorii despre care am discutat, spre deosebire de tovărășie, care se manifestă între mult mai mulți oameni.

LUMINIȚA REZUȘ : Trebuie să înțelegem, deci, că este greșit cînd cineva afirmă că „are prieteni peste tot, în fiecare facultate, în fiecare institut, și că, prin urmare, cei zececincisprezece amici care-l înconjoară la reuniuni ori la meci îi sînt devotați cu adevărat ?

ADI CUSIN : Cred că așa trebuie să înțelegem. Omul cu o sută de „prieteni“ nu are, de cele mai multe ori, nici unul adevărat. Toți îl aprobă, îi gustă glumele, beau un pahar cu el, rîd și petrec împreună, pentru ca în clipele grele să se răspîndească la fel ca puii de potîrniche. Acestea nu sînt nici pe departe prietenii și nici măcar tovărășii ca lumea. Un asemenea „prieten“ poate oricînd să-și însușească ceea ce tu ai obținut cu trudă, iar dacă mai intervine și invidia, cum se întîmplă încă, apoi poți fi adeptul zicalei care spune : „Păzește-mă de prieteni, că de cîini nu mă tem“.

ȘT. BÎRSĂNESCU : Să nu generalizăm. De cele mai multe ori întîlnim prietenii frumoase, capabile să trezească respectul celor din jur și, în același timp, să contribuie în mare măsură la dezvoltarea în bine a individului.

RODICA MERA : Considerați, tovarășe profesor, că diferența de vîrstă poate fi o piedică în calea unei prietenii ?

ȘT. BÎRSĂNESCU : Nu, nu consider.

MIHAI IACOBESCU : Cred și eu că diferența de vîrstă nu poate să stea în calea prieteniei. Personal m-am împrietenit, în anii de liceu, cu un om care avea de două ori și jumătate vîrsta mea. Este vorba de profesorul meu de limbă română din Fălticeni, în care am văzut succesiv un... idol, un părinte sufletesc, și, în cele din urmă, un mare prieten și confesor. Această legătură s-a datorat, cred, și aceluiași mod de a concepe viața.

REPORTERUL : S-a afirmat în discuția noastră că la vîrsta adolescenței apar primii fiori ai dragostei. Ce legătură vedeți între prietenie și dragoste, care sînt contururile lor ?

MIHAI IACOBESCU : Este vorba aici despre prietenia dintre tineri de sexe diferite, prietenie mai dificilă și în același timp mai rară, întrucît ea pe parcurs fie se destramă, fie evoluează spre dragoste. În cea de a doua alternativă, mai ales cînd e încununată de căsătorie, cred că prietenia devine unul din factorii care cimentează familia, fiind în permanență izvorul dragostei. În cazul celălalt, prieteniile dintre tineri se mențin, de fapt, pe planul tovărășiilor...

ȘT. BÎRSĂNESCU : Aș vrea să aduc o completare. Diferiți psihologi care au studiat temeinic problema dezvoltării psihice — ca, de pildă, CHARLOTTE BÖHLER sau SPRANGER, care mi-a fost profesor — susțin că între un băiat și o fată prietenia ca relație reciprocă de prețuire a calităților contrastante nu poate exista, pentru că dacă se prețuiesc, apare de la sine dragostea și, firește, căsătoria. Observația lor se bazează și pe o generalizare a lui OTTO LIPPMANN, care în a sa „Psyhologie der Frau“ remarcă, în urma unei riguroase statistici, că majoritatea femeilor țin să se căsătorească cu acei bărbați la care constată calități diferite de ale lor.

Observăm însă că toată lumea recomandă prieteniile dintre fete și băieți. În ceea ce mă privește găsesc că sînt posibile și necesare sub forma lor confesională și știu că se și vorbește despre multe asemenea prietenii.

ADI CUSIN : De fapt și dragostea este o formă a prieteniei, dar o formă superioară, aptă să încununeze aptitudinile omului, să-i împlinească întreaga viață.

RODICA MERA : Dar despre colegialitate nu s-ar putea vorbi la

capitolul „pri…
să pierdem di…
al relațiilor d…
crează în acel…
pe băncile ac…
țiile dintre c…
și prietenia ?
implică, la rîn…
mună față de…
putea face o l…

ȘOCUL MA…

Semănau numai în privința banalului sufix onomastic. Li se zicea Trio Escu. Erau prietene din 1956, cînd s-au întîlnit în curtea unei școli. S-au privit prudent, apoi cu acea gravitate matură a celor 13 ani și-au deschis sufletul. Și fiindcă aveau cultul aniversărilor, în fiecare an serbau ziua întîlnirii lor.

Se înțelegeau bine. Viorica aducea fantezie și mobilitate. Maia venea cu un calm prevestitor de seisme, Daniela era mai lucidă, mai prozaică, o fiică a faptei. Evident, aveau și preocupări diferite. Viorica încerca versuri, Maia cînta la pian, Daniela lucra în acuarelă. Mai tîrziu, în liceu, aveau să facă întotdeauna caz de preocupările lor intelectuale, disprețuind timidele încercări de cochetărie ale colegelor lor. Pînă la terminarea liceului aveau ceea ce se cheamă concepție de viață (cel puțin așa credeau) bineînțeles, livrescă, searbădă, neprobată în experiență.

Examenul de bacalaureat l-au trecut destul de ușor. S-au înscris la facultățile preferate, nu înainte de a întări încă o dată vechea prietenie, într-un ceas de sinceritate și elanuri de viitor. Se angajaseră să rămînă ele însele și la București. Viorica se pregătea să dea examen la Facultatea de limbă și literatură română, Maia la Institutul de limbi străine — secția franceză, iar Daniela la Arte plastice.

— Dacă există un șoc al maturității — îmi spunea Daniela — apoi el a început în momentul în care am ajuns la București. Deși preocupate cu pregătirea examenelor, viața Capitalei, cit putea să răzbată pînă la noi, tulbura o ordine deja stabilită. Mai tîrziu mi-am dat seama că trebuia să mă restructurez.

Daniela a luat probele practice cu note mici. Acesta a fost primul semnal de alarmă și îndoiala s-a insinuat amară în calmul pe care și-l pregătiseră ani de zile.

Viorica nu rezolvă textul la gramatică, în schimb Maia a mers bine și ea a fost singura care a reușit.

Felicitările au fost cu jumătate de gură. Marea lor prietenie se dovedea mică. Adevărul este însă că se obișnuiseră una cu alta și mai tîrziu cînd erau despărțite, cel puțin pentru scurt timp, tînjeau după domoala și suficienta viață de liceu.

Viorica pleacă în provincie. Nu s-a întors în orașul natal unde părinții se perpeleau ca pe jar, ci s-a dus la niște rude, într-un sat, pe malul Prutului. Oameni cumsecade, aceștia i-au găsit loc de profesor suplinitor acolo în sat. În Gara de Nord Viorica își dăduse jos bogatele plete (dragostea ei de liceu o plăcea numai cu plete). Era un gest de revoltă împotriva ei înseși. Cu elevii s-a înțeles foarte bine. Curînd oamenii au început să simtă că „Domnișoara“ e de-a lor. „— În această margine de lume, în timpul lungilor seri de iarnă, într-o cameră care mirosea a gutui, am avut prilejul să fac cunoștință cu Viorica cealaltă, care stătea ascunsă în mine“. După cîtva timp s-a prezentat la examenul de admitere, la cursurile fără frecvență ale Facultății de filologie din Iași. A reușit prima și de-abia atunci a reînceput corespondența cu părinții și cu cele două amice ale sale. A luat sesiunile cu note foarte mari și anul următor a trecut la cursurile de zi. Elevii din clasa unde fusese dirigintă au condus-o la gară. Le-a promis că mai trece pe la ei, însă și-a șters pe furiș o lacrimă.

În anul al treilea a reușit să se mute la București. A făcut un tur de forță de toată lauda. Era acum în anul III ca și Maia. Îi era rușine de acea despărțire în care egoismul își arătase pentru prima oară colții... Credea că își va regăsi prietenele așa cum le știa. Dar fiecare din ele își consumaseră acești doi ani altfel...

Daniela a mai rămas în București

două săptămîn…
de suferință, p…
tărît să se pre…
admitere de la…
Arte plastice. …
contractul se…
după termin…
meargă la țar…
tul de lung. Ș…
trul al doile…
cursuri și dup…
triculați.
Părinții n-a…
închiriat o m…
transformat-o …
poată plăti chi…
nînce o singur…
au fost înlătur…
mutat în man…
dormiți, nemîn…
frumoase își l…
șeau din B…
„en plein air“ …
totdeauna neg…
nu avea unde…
tuși găsea ba…
duceau pe ma…

LA IAŞI

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

PRE

ENIE

olegialitate ● Omul
agostea, eterna po-
că a prieteniei?

PĂ:

., ...embru corespondent al
; RODICA MERA, studentă
rială, Institutul politehnic;
al Facultăţii de ştiinţe juri-
al Facultăţii de filologie;
al Facultăţii de istorie şi filo-

r fi păcat
cest aspect
ii care lu-
azul nostru
tăţi. Rela-
plică oare
itatea nu
tudine co-
adar, n-am
: prietenie,

colegialitate şi activitatea noastră practică?

ŞT. BÎRSĂNESCU: Mai întîi să revenim la ceea ce afirmam la începutul discuţiei: prietenia nu poate fi confundată cu tovărăşia. Dacă un prieten îţi poate fi şi tovarăş şi coleg, trebuie să precizăm că un tovarăş, un coleg nu-ţi poate fi întotdeauna şi prieten din motivele arătate mai sus. Aceasta nu înseamnă că nu am putea discuta şi despre colegialitate. Mai mult, o discuţie pe această temă e cu atît mai necesară, cu cît mai există şi printre studenţi dintre aceia care n-o înţeleg sau care, dacă o înţeleg, nu vor s-o respecte.

RODICA MERA: Aşa e. Îi întîlnim în drumul nostru, ne impresionează la început prin parada lor de prietenie, de colegialitate, pentru ca apoi să le vedem adevărata faţă, să le cunoaştem adevăratele interese. Eu cred că asemenea oameni pot fi educaţi, dar numai de întregul colectiv, prin exemplul şi efortul tuturor. Cred că ceea ce contribuie în primul rînd la încadrarea „rătăcitului“ în grupul colegilor şi al tovarăşilor, la acea osmoză atît de necesară în procesul oricărei activităţi umane, este munca. Munca ne apropie nebănuit de mult de semenii noştri, făcînd prietenia şi respectiv spiritul de colegialitate mai trainice, mai frumoase. Fără prietenie şi fără un puternic spirit de colegialitate eşuezi la marginea vieţii, transformîndu-te într-un simplu spectator.

MIHAI IACOBESCU: Sînt de acord că există o legătură indestructibilă între muncă, prietenie şi colegialitate, dar cu implicaţii în modul de a concepe munca. Ea trebuie văzută prin prisma comunităţii de străduinţe şi idealuri. Deci, nu vorbesc despre munca bazată pe unele interese de moment, adesea meschine, care mai poate fi întîlnită din păcate, în unele colective. Totodată, nu împărtăşesc ideea aşa-numitei „prietenii“ care-i determină pe unii să îngăduie abaterile colegilor, fără a lua atitudine fermă şi principială.

ADI CUSIN: Frumos. Într-adevăr, frumos. Şi pentru că veni vorba despre această frumuseţe, nu credeţi că am putea lărgi sfera discuţiei noastre şi asupra unei... estetici a prieteniei, a dragostei? O prietenie mare nu poate fi oricum; ea trebuie să-ţi înalţe sufletul, să te facă mai bun sub toate aspectele, să te ridice în propriii tăi ochi. Discuţia despre prietenie, despre tovărăşie, despre dragoste implică nemijlocit şi referiri la estetica lor, noţiune pe care nu o consider de loc improprie. O asemenea dezbatere ar fi pe cît de instructivă, pe atît de interesantă.

REPORTERUL: Sîntem de aceeaşi părere şi vă promitem să revenim într-o viitoare discuţie asupra acestui nou aspect al prieteniei. Ne propunem să dezbatem din diferite unghiuri problemele ce ţin de estetica relaţiilor dintre oameni, parte integrantă a regulilor scrise şi nescrise de conduită atît într-un grup intim cît şi în societate. Vom încerca să descifrăm şi să marcăm coordonatele comportării prietenilor, colegilor şi cunoscuţilor noştri, privite prin prisma imperativelor civilizaţiei, ale educaţiei, ale aspiraţiilor tinereşti, creionînd astfel profilul moral al OMULUI alături de care trăim, muncim sau ne făurim idealuri.

Dragomir HOROMNEA

Desen de **Florica ŢAPU**

„Acea frumoasă sărbătoare a anotimpului“

„Tradiţia a făcut ca poporul nostru să fie unul din cele mai vesele popoare de pe acest pămînt“ spunea cîndva un poet şi desigur atributul aparţinea tuturor vîrstelor. Dar atunci cînd e vorba de tineret, de acţiunile şi de visele lui, cuvîntul capătă valori şi semnificaţii noi. E pretutindeni o nelinişte şi o căutare. Un entuziasm şi o energie creatoare străbat prin lucruri cu sunete neauzite şi iată-le pe toate acestea izbucnind într-o zi obişnuită, firesc, şi poate mai mult decît firesc, într-un grup de studenţi pe sălile unui sfat popular din Bucureşti. Locul „liniştii“ şi protocoalelor din amfiteatre e luat fără prea multe convenţii, spontan şi sincer, de atributul tinereţii: veselia. La prima vedere ar putea pare totul mai mult decît obişnuit: o nuntă. Şi totuşi...

Mai mult de o săptămînă studenţii grupei 401 din anul III al Facultăţii de limbă şi literatură română au fost în fierbere, cuprinşi de pregătirile pentru căsătoria colegei lor Ana Chiculescu.

— Să cumpărăm ceva de la artizanat — propunea Cătălina Popescu.

— Sau ceva de la un magazin de confecţii, completa Felicia Matei.

— Ce credeţi voi că e mai nimerit! se apărau de „implicaţii“ băieţii.

— Dar cu florile, cu florile cum rămîne?

Şi discuţiile decurgeau aproape la fel în fiecare zi pînă în sîmbăta aceea aşteptată cu nerăbdare şi emoţie. Nu mai puţin neliniştiţi erau şi colegii mirelui Constantin Tinică din anul III de la Construcţii. Aceleaşi probleme, aceleaşi gînduri şi în plus... ceva trac (doar aveau să se întîlnească şi cu colegele miresei, şi cine ştie, poate în curînd... o altă nuntă).

Şi veni şi acea frumoasă zi a sfîrşitului de toamnă. Dacă se spune sau nu că natura se bucură sau se întristează o dată cu noi numai în poezii, „nuntaşii“ ar putea să nu fie de acord. Soarele cu toată lumina-i s-a schimbat într-un nuntaş şi s-a bucurat ca-n balade.

Felicitări, urări, voie bună...

Şi dintre toate acestea, printre glume şi cuvinte frumoase, rămîne fiecare „nuntaş“ cu sentimentul bucuriei şi entuziasmului pe care nu le poate da (vorba miresei „visătoare“ — e de la Filologie — decît „acea frumoasă sărbătoare a anotimpului care-şi desface frunzele şi mugurii-n noi“).

Florentin POPESCU

TURITĂŢII

e un frate
şi au ho-
menul de
e 3 ani —
Dar prin
gajau ca
tului să
timp des-
Pe semes-
dus la
ost exma-

c. Şi-au
care au
Ca să-şi
ut să mă-
. Curind
min. S-au
palizi, ne-
in zilele
le şi ie-
picteze
mbla in-
şi simplu
cind to-
lamă se
ei. El îşi

înmuia pămătuful în rîu iar Daniela îi ţinea ciobul de oglindă.

Cînd Maia o întîlnea (lucru ce se întîmpla foarte rar) Daniela se străduia să arate bine dispusă. Cînd nu reuşea, o evita.

— Era mîndră în sărăcia ei!...

S-au întors acasă o dată cu studenţii. Hotărîseră să încerce din nou la „Grigorescu“. A fost o vară cu foarte multe scrisori. Gheorghe era dintr-un oraş din Ardeal... Săptămînal îi scria. (Exista în fond pericolul ca Daniela să se îndrăgostească de poştaş!!). Toamna s-au reîntîlnit. Din nou emoţii de examen. Daniela a picat iarăşi. Gheorghe a reuşit, i-a promis că-i va scrie, că o va vizita acasă, că o va aştepta o dată pe lună în Bucureşti.

Al doilea eşec a fost mai amar. O enerva faptul că va trebui să stea încă un an acasă. Dacă Gheorghe o va uita?

Două luni corespondenţa a mers perfect. Apoi scrisorile veneau din ce în ce mai rar. Stăruie pe lîngă părinţii ei să-i dea bani să se ducă să-l vadă. Stane de piatră. A intrat ca telefonistă la poştă, s-a împrumutat în contul salariului şi într-o sîmbătă după amiază a plecat la Bucureşti. „Domnul“ Gheorghe nu era la cămin. L-a întîlnit după cîteva ceasuri. Era la braţ cu o brunetă (evident mai urîtă!). Ceva se clătinase în ea. S-a întors foarte abătută. A renunţat la serviciu. După o săptămînă s-a apucat serios de învăţătură. Dimineaţa lucra la şevalet, după amiaza citea. A treia oară a reuşit prima. Nu s-a bucurat de loc. I se părea firesc. Lucrurile aveau alte dimensiuni. Într-adevăr se restructurase.

Maia era în anul III. Viorica reuşise să vină şi ea în Bucureşti. S-au reîntîlnit. Au fost politicoase şi atîta tot. Se simţeau puţin străine. Au încercat să fie aceleaşi ca în vremea liceului. Totul suna fals.

La început Maia era buimăcită. Se trezise singură. Scria mereu că îi e dor de-acasă. Colega ei de cameră, o creolă cu un aer de stîngăcie, se afla în aceeaşi situaţie. „Suferinţa“ apropie. S-au împrietenit repede. Maia îşi promisese că se va ţine de treabă. Vreo trei luni a avut frecvenţă sută la sută.

O dată l-a întîlnit pe Sorin, o cunoştinţă mai veche. Terminase liceul înaintea ei cu un an. În ziua aceea, cu toate că altă dată l-ar fi evitat, a stat de vorbă cu el. Sorin a invitat-o la restaurant. S-au întors după miezul nopţii. A fost notată la poartă. Lucrul acesta nu însemna poate prea mult, dar cînd urca scările i-a fost ruşine de Lavinia — creola, colega ei de cameră. Spre surprinderea ei, însă, patul creolei era gol. S-a trezit dimineaţă cînd Lavinia apăru în uşă. S-au privit chioriş. Apoi Lavinia, cu un aer uşor frivol, i-a explicat în două cuvinte că a fost la bar.

Încetul cu încetul Sorin îi oferi tentaţiile unei boeme lejere.

Tatăl Maiei, un om cu principii austere, îşi învăţase fiica că totul se cîştigă numai în urma unei strădanii. Era ordine şi onestitate în familia ei. Dar încă din liceu Maia avea izbucniri împotriva regimului familial. Acum Sorin alimenta, prin viaţa dezordonată în care o antrena, vechea revoltă. Îi era permis orice. „Nu avea decît cu ochiul ori cu mîna semn a face“... O dată s-au dus cu un grup la restaurant. La plecare Sorin a furat o sticlă de vin. Chelnerul l-a văzut şi la ieşire i-a ars două palme. L-a podidit sîngele. Maia a fugit. Nu ştia încotro fuge. Într-un tîrziu s-a oprit, şi-a apucat capul între mîini şi a început să plîngă. Mult timp n-a avut curajul să povestească nimănui întîmplarea aceasta. În cele din urmă i-a scris Vioricăi la Iaşi.

★

Maia şi Viorica termină anul acesta facultatea. Nu şi-au mai serbat ziua întîlnirii. Au fost triste. Prietenia, grozava lor prietenie murise o dată cu adolescenţa lor gravă.

Mircea ICHIM

CERCURILOR CULTURALE — O ARIE MAI LARGĂ!

A apărut în urmă cu cîțiva ani ideea prețioasă a înființării cercurilor culturale. Prin intermediul lor înclinațiile artistice aveau să se cultive și să se dezvolte, ba mai mult decît atît, lumea muzicii, a picturii, a filmului, problemele de teorie și de istoria artei aveau să-și croiască drum și să se disperseze în masa studențimii avidă de cunoștințe cît mai profunde.

Dar astăzi, privind retrospectiv, trebuie cu regret să recunoaștem că NUMEROASE CERCURI N-AU CONFIRMAT VALOAREA INIȚIATIVEI.

Ce s-a întîmplat?

Destul de frecvent activitatea unor cercuri culturale a fost redusă la preocuparea de a îndruma un grup de tineri mai mult sau mai puțin talentați, iar alteori, mai grav, ea a fost confundată cu simpla meșteșugăreală. Dacă la Iași, de exemplu, cei de la Institutul pedagogic sau de la Casa de cultură au înțeles că dezvoltarea aptitudinilor pentru plastică înseamnă deopotrivă însușirea teoretică a unor cunoștințe, studiu de atelier și creație, în cercurile de artă plastică din Timișoara (Casa de cultură, Medicină) de amar de vreme se tot desenează oale, căni, flori, mere.

Fără excepție, la cercurile de dans modern se învață pașii diferitelor ritmuri și atît; nicăieri nu s-a lucrat un tablou coregrafic, nu s-a organizat un simpozion cu exemplificări: „Dans clasic și dans modern", o paradă „de la tangou la shake". Deci, aceste cercuri n-au devenit în același timp

„ECHILIBRU" — fotografie de MIRCEA BRÂNCOVEANU, dintr-o expoziție a studenților clujeni

și nuclee calificate de propagatori ai culturii și artei în masa largă a studenților.

În continuare e de precizat că în genere nici acele cercuri de inițiere — în care nu se înscriu de obicei studenți și studente cu aptitudini, ci filotehniști — nu au atins raza orizontului larg! Iată numai ce se petrece în cercurile de inițiere muzicală... Tematicile nu se alcătuiesc decît arareori (Construcții civile București, Politehnică Timișoara) după criteriul istoric al evoluției artei, al stilurilor muzicale sau al școlilor de creație; de obicei sînt prezentate fără o anume periodicitate lucrări simfonice, muzică ușoară, operă, operetă (Craiova, Constanța, I.P.G.G. București, Politehnica Iași etc.). Iar programul se repetă exasperant de la an la an și de la institut la institut. Ar fi de dorit ca în aceste cercuri să se recurgă mai des la audiția „pe viu", care conferă adunărilor un anume inedit. În acest sens să se folosească orchestre și formații instrumentale ale conservatoarelor, formațiile institutelor pedagogice, grupuri de soliști instrumentiști de la școli medii de muzică; să se organizeze întîlniri cu interpreți, compozitori, critici muzicali, care să prezinte lucrările audiate și să răspundă la întrebările puse de studenți; să se extindă forma concertelor simfonice pentru studenți.

De asemenea, există prea puține genuri de cercuri. Unde te sucești dai peste un cerc foto, peste „Prietenii muzicii", pictură, „dans modern". În tot Iașul, în toată Craiova, în toată Baia Mare nu mai găsești altceva; iar la Timișoara doar I.M.F. și Agronomia ies oarecum din stas, cu cercuri de Istoria patriei și respectiv cercul de cultură generală.

Singurele cercuri care într-adevăr meritau toate aprecierile erau cinecluburile, îndeosebi prin acele sectoare de cultură cinematografică (I.P.G.G. — Arte plastice București, Pedagogic Constanța). Din păcate o hotărîre nejudicioasă a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, prin care se interzice Arhivei Naționale și D.R.C.D.F. să închirieze cinecluburilor pelicule, le-a sugrumat orice activitate și prin urmare ne-a lipsit și pe noi de cîteva exemple pozitive. Asupra acestui capitol nu vom mai insista, deoarece **l-am tratat pe larg de cîteva ori...**

Dacă vom face un calcul sumar vom avea revelația să constatăm că în aria cercurilor culturale, în care — datorită menirii lor — ar fi normal să întîlnești înscrisă majoritatea studențimii, abia dacă găsești o unitate pe 16 centimetri pătrați! La 16 000 de studenți ai Iașului ființează 15 asemenea colective în care activează 850 de participanți; dintre 13 000 ai Timișoarei abia vreo 400 figurează pe listele tuturor cercurilor culturale.

Neîndoios în cazul unei asemenea situații măsurile grabnice și cît mai serioase se impun a fi luate cu promptitudine. Ar fi de dorit să se rezolve întîi dificultățile de ordin material.

Apoi comisiile culturale A. S. să se ocupe de organizarea acestor cercuri culturale așa cum trebuie! Consultînd masa studenților, lesne se va constata care le sînt preocupările și potrivit lor (bineînțeles raportînd totul și la posibilitățile reale) să ia ființă o serie de noi cercuri; profilul celor existente în momentul de față nu este rău dar nu e atotcuprinzător. Nu-i un secret pentru nimeni că multe cercuri au activitate formală sau lipsită de conținut din pricina absenței unor conducători de cerc, dezinteresului sau nepriceperii altora (Muzică, Prietenii literaturii — Politehnica Iași, Prietenii literaturii — Universitatea din Timișoara, Muzică — Craiova etc.); prin urmare...

Faptul că tematica unor cercuri este limitată, stereotipă, chiar neatractivă, constituie un alt impediment în lărgirea sferei de cuprindere a studenților și ca atare revizuirea ei se impune. E bine ca ședințele cercurilor o dată stabilite să se desfășoare conform planificării și nu cum se obișnuiește în momentul de față după principiul „din cînd în cînd". Iar ceea ce este extrem de important, această diversitate tematică să fie concretizată într-o diversitate de forme. Așa cum menționam mai sus, cercurile de pictură, foto, cenaclurile ș.a.m.d., asemănător cinecluburilor, ar trebui împărțite în secții de creație propriu-zise și secție de cultură plastică, teatrală etc. Conducătorii și membrii secțiilor de creație să organizeze pentru masa largă de studenți, periodic, diverse manifestări.

Așadar, să se iasă din această învîrtire neplăcută în cerculețe cu o rază culturală minimă. Titirezul nu-i decît o joacă de copii...

Roxana COSTACHE

INTRODUCERE LA UN COD APOCRIF al manierelor

La cele patru întrebări în legătură cu felul de a vorbi, cu felul de a ne întrebuința vocea și limbajul, am primit mai multe categorii de răspunsuri. Fiind vorba de a stabili părerile care au cea mai mare valabilitate și cea mai mare circulație, am ales răspunsurile care se repetă cel mai des, deci, cele care întrunesc cel mai mare sufragiu.

Astfel, la întrebarea „De ce deranjează un om care vorbește prea tare?" ne-au sosit cele mai multe răspunsuri argumentînd mai multe trăsături psihologice și anume: „Deranjează pentru că este o dovadă de lipsă de autocontrol și, în ultimă instanță, lipsă de respect față de cei în mijlocul cărora te afli"; al doilea răspuns: „Deranjează pentru că este o dovadă de îngîmfare, de suficiență, de convingere că tu ai dreptul să te porți oricum și că toți trebuie să te asculte". Și al treilea răspuns, care nu ni se pare de loc lipsit de argumentația psihologică: „A vorbi prea tare este și dovadă de nesinceritate. Experimentul arată că atunci cînd nu vrei să dai un răspuns sincer, vocea îți crește, nesinceritatea îi dă un timbru spart."

Toate răspunsurile, după cum vedeți, pledează împotriva vorbitului cu voce tare.

La a doua întrebare: „Ce trăsătură psihologică demonstrează cel care consideră că numai el are de spus ceva?" răspunsurile sînt categorice: „Înfumurarea". La întrebarea „Unde, în felul nostru de a vorbi, camaraderia nu este o dovadă de sinceritate, ci de lipsă de respect?" cele mai multe răspunsuri spun: „Camaraderia nu e totuna cu nepolitețea".

Și la ultima întrebare: „A dori în orice chip să pari mai deștept și mai instruit decît interlocutorul poate încălzi discuția sau duce la răcirea ei?" răspunsurile sînt la fel de categorice: „Duce la răcirea ei".

Interesant însă este faptul că, ajungînd la același răspuns, se argumentează în două feluri. Adică, o categorie de răspunsuri spun „Duce la răcirea ei pentru că unul dintre interlocutori se va simți întotdeauna timorat", pe cînd o altă categorie argumentează prin: „Pentru că cel care face asta dă dovadă de îngîmfare și lipsă de bun simț".

Dar, pentru a nu rămîne numai în stadiul negării, să vedem ceea ce afirmă în acest sens poporul nostru de sute și sute de ani: „Întîi ascultă și pe urmă vorbește" spune proverbul; sau: „Flecarul e ca oala ce mai mult sună cînd o lovești goală", „Vorba puțină și mîncarea puțină nici o dată nu strică pe om", „Mai bine să-ți pară rău că ai tăcut decît că ai zis", „Limba nu are oase, se îndoaie după gînd", „Pe unde iasă cuvîntul, iasă și sufletul", „O vorbă bună stinge focul mai curînd decît o bute cu apă, o vorbă rea rănește mai mult decît o sabie ascuțită" și, pentru a preciza corespondența strictă care trebuie să existe între faptă și vorbă, faptul că în practică și nu în declarație se verifică autenticitatea seriozității omului, acel proverb care, sper că nu le va supăra pe tovarășele noastre: „Vorbele sînt femei, faptele sînt bărbați".

Și, fiindcă veni vorba de proverbe, nu putem să-l omitem nici pe „Fiul Pepelei cel isteț ca un proverb", pentru că, la vremea lui, Anton Pann compunea în versuri o „Hristoitie au școala moralului care învață toate obiceiurile și năravurile cele bune", unde, la acest capitol, scria:

„Cînd vorbești iar oareunde / Și vei sta de a răspunde, / Nu vorbi vorbe-ncurcate, / Ne-nțelese-ntunecate / Și-atît pripit să fie / Că lipite să se ție, / Dînd drumul gurii-naintea, / Să-ți întreacă limba mintea //. Și iarăși, nu vorbi multe, / Ci puțintele și scurte: / Și acele, cît se poate, / Să fie-nțelepte toate //. Undeva, din întîmplare, / Cînd intri în disputare, / Nu căuta-n cuvîntare / Să învingi pe fieșcare, / Au să vei că tot la tine / Să asculte fieșcine / Și vorba-ți să se auză, / Altul să nu mai răspunză //. Cineva cînd povestește, / Au ceva istoricește, / Nu-i tăia vorba avută / Chiar de ți-ar fi și știută //. Este prea barbaricește, / Și cu totul mojicește, / Cînd vorbește oarecine / Să-i rupi vorba cu rușine / Și să zici „Asta poveste / Nu e așa ci așa este. / N-o știi bine, ai greșit-o, / Eu altfel am auzit-o." etc. etc...

Anton Pann — se vede și după strădanie — le-a compus în versuri pentru ca să se poată învăța încă din primele cărți de școală. E bine însă să le-nvățăm și mai tîrziu, e bine să le-nvățăm oricînd, pentru că omenia. comportarea civilizată e oricînd folositoare omului.

Corneliu LEU

Opinii universitare

Bibliografia de al doilea ordin, liber aleasă, liber impusă

Ce este un om cult? O enciclopedie pe două picioare, o bibliotecă bine dotată cantitativ din care să poţi scoate la momentul potrivit un maldăr impresionant de fişe, citate şi note? Sau, dimpotrivă, cultura este — vorba francezului — **„ceea ce rămîne după ce ai uitat tot ce-ai învăţat"**? Între aceste două alternative, simţite mai mult sau mai puţin ca o dilemă hamletiană, au pendulat nenumărate teorii şi definiţii date de filozofi, scriitori, sociologi sau pur si simplu de diletanţi.

În general se pune semn de egalitate între cultură şi erudiţie. Accentul cade pe posedarea unui număr cît mai mare de cunoştinţe. Dar să ne amintim de **„observaţiile bunului simţ asupra culturii"**, ale lui Mihai Ralea: **„Puţini înţeleg că şi cunoştinţele sînt un mijloc, nu un scop... Rareori un om de mare şi exactă memorie e un om cu adevărat cult. Unii studenţi reproduc enorm şi exact. O memorie fidelă e duşmana culturii"**.

În ce sens să înţelegem afirmaţia lui Ralea? Cunoştinţele nu sînt un **scop**, sînt un **mijloc**. Fetişizarea acumulării de material prin memorare şi încercarea reproducerii celei mai fidele a acestuia conţine în sine pericolul unei autoînşelări. De ce să n-o recunoaştem; pentru mulţi studenţi asemenea efort de memorare şi reproducere exactă constituie un scop în mare parte determinat de punctul fix al activităţii studenţeşti: examenul. Dar acest punct fix nu e şi un punct terminus.

Riscul memorizării pasive e principalul duşman al culturii. Cultură nu se face înregistrînd o cantitate cît mai mare de material, în mod pasiv. Parcurgerea bibliografiei nu înseamnă adăugarea unui plus de fapte pentru a fi memorizate, rostul ei e de a orienta interesul către informare, cercetare şi studiu individual. Bibliografia e primul ajutor de orientare. **„Cultura se cîştigă prin învăluire**, ne spunea conf. univ. Vera Călin, de la catedra de Literatură universală a Facultăţii de limbă şi literatură română. **Bibliografia pe care o dăm studenţilor stabileşte o serie de puncte centrale de interes. O carte te trimite la alta, aceasta la una nouă şi aşa mai departe, în cercuri, avînd ca centru problema de studiu de la care pleci şi problemele adiacente ei. Din interferarea acestor cercuri se naşte un fond de cultură mobil, cu mare sferă de întrebuinţare. În acelaşi timp elucidezi problema pe care ţi-ai propus-o şi eşti pregătit pentru rezolvarea altora"**.

Bibliografia obligatorie impune o bibliografie de al doilea ordin. De pildă, studierea lui Eminescu implică buna cunoaştere a epocii, mediului social şi istoric, a direcţiilor de dezvoltare a poeziei româneşti romantice, a caracteristicilor generale ale romantismului, cunoaşterea unor alte date din viaţa poetului, din activitatea şi scopurile **Junimii**. din opera unor romantici ca Novalis, Hoffman, a unor elemente din filozofia eleaţilor sau a lui Schopenhauer etc. etc. Diversele probleme exacte în jurul focarului de interes — Eminescu — nu mai constituie o bibliografie particulară, ci implică un adevărat fond de cultură literară şi filozofică. O asemenea bibliografie nu se poate de multe ori indica, ea se descoperă pe parcurs, fiecare idee întîlnită sugerîndu-ţi necesitatea aprofundării ei prin noi şi noi lecturi. **„Ideea de valoare conţine în bună parte ideea de risc**, comenta Ralea. **Ca orice valoare, cultura adevărată nu se capătă, se cucereşte"**.

Bibliografia de al doilea ordin e o bibliografie pe care fiecare o alcătuieşte pentru el însuşi, pe care o cucereşte prin veritabile descoperiri succesive de noi orizonturi de preocupări; e o bibliografie liber aleasă şi, desigur, liber impusă. Reprezentată în listele cunoscute pentru examene numai în subsidiar. această bibliografie va constitui sumumul unei informaţii liber consimţite, cu profunde tangenţe la specialitatea respectivă, păstrînd în acelaşi timp disponibilitatea informării necesare culturii individuale. În fond bibliografia de al doilea ordin nu face decît să sublinieze legăturile şi interdependenţele reciproce dintre fenomene, între o sferă de preocupări şi alta. Multe cadre didactice şi mulţi studenţi ne-au vorbit despre avantajele şi dificultăţile unui asemenea studiu. Diana Popescu, studentă la I.S.E., sublinia că **„o problemă de economie politică nu poate fi serios aprofundată decît prin prizma unor cunoştinţe de istorie, geografie, filozofie marxistă şi, reciproc, o problemă de materialism dialectic presupune cunoştinţe de economie politică, sociologie, biologie"**.

„Cunoaşterea şi discutarea analogiei dintre organismul uman şi funcţionarea maşinii a născut cibernetica" — ne spune Marius Petcovici, student la Politehnică. **„Pentru un medic,** arată prof. dr. Emil Repciuc, de la I.M.F., **parcurgerea unor tratate paramedicale (cibernetică, biofizică, biochimie medicală) e strict necesară. În acest caz, un rol important îl joacă discernămîntul care elimină faptul secundar, selecţionînd esenţialul din informaţie. Paralel, formaţia profesională trebuie să evite atît şabloanele, cît şi moda. Numai o informare diversă pe plan cultural poate da rezultate, dar depinde de iniţiativa personală şi de afinităţile elective individuale. Rolul profesorilor, pedagogilor, este să imprime o direcţionare ascendentă a unor afinităţi, în caz contrar un nivel inferior al preferinţelor ar putea duce la deteriorarea personalităţii"**.

Reluînd această ultimă idee, conf. Iulian Popescu, de la catedra de Pedagogie a Universităţii Bucureşti, semnala pericolul formării unor norme de asimilare impuse de profesor. **„Studenţii nu trebuie să folosească pasiv informaţia, ci s-o prelucreze, s-o îmbogăţească activ. Nu există metode infailibile, ele pot fi doar sugerate şi îndrumate de cadrele didactice. Ar fi totuşi utilă mai întîi eliminarea unor practici birocratice ale bibliotecilor care reţin lucrări valoroase şi esenţiale pentru fonduri documentare sau speciale, inaccesibile tuturor studenţilor. Pe de altă parte, traducerea Buletinului de informaţii a Centrului Internaţional de Epistemologie, de sub direcţia lui I. Piaget, ar fi o măsură ce ar favoriza apropierea unor metode pozitive de întrebuinţare a bibliografiei de al doilea ordin"**.

Hegel afirma valoarea intelectuală prin conceptul de cultură. Ceea ce am numit **„bibliografie de al doilea ordin"** nu e altceva decît un prim pas spre o formaţie intelectuală veritabilă, care o implică atît specializarea, cît şi legăturile conexe, familiarizarea cu cele mai diverse laturi ale gîndirii umane, devenind un instrument de lucru intelectual.

P. EUGEN
C. STANCULESCU

PREOCUPĂRI SOCIOLOGICE

În ultima vreme, preocuparea pentru cercetarea sociologică este tot mai manifestă. Pe lîngă efortul de valorificare a moştenirii sociologice a trecutului, cum şi a traducerii celor mai de valoare cărţi sociologice străine, editurile încurajează creaţia originală în acest domeniu.

Recomandăm studenţilor două din volumele recente cu tematică luată din ştiinţa sociologiei.

M. RALEA — T. HERSENI: „INTRODUCERE ÎN PSIHOLOGIA SOCIALĂ"

Cu toate că elemente de psihologie socială se întîlnesc încă de la autorii antici, aceasta s-a constituit ca ştiinţă relativ recent, făcînd parte dintre aşa-numitele ştiinţe de graniţă. Încă neunanim acceptată, încă fără să-şi fi precizat riguros sfera obiectului, psihologia socială are în cei doi autori sistematici şi eruditi susţinători. Autorii **„pun problema"** delimitării domeniului de cercetare al psihologiei sociale prin ridicarea următoarelor întrebări: **„1. Ce anume datorează un individ uman speciei în general, diviziunilor biologice ale speciei (rasă, tip antropologic, tip constituţional, tip de activitate nervoasă superioară etc.), strămoşilor săi direcţi, genealogic, după legile geneticii; 2. Ce anume datorează societăţii din care face parte: orînduirii sociale, clasei sociale, epocii istorice, naţionalităţii, familiei, mediului său imediat şi îndepărtat de viaţă, tradiţiilor materiale şi culturale de tot felul, civilizaţiei, educaţiei, contractelor sociale şi culturale, profesiunii etc.; 3. Ce anume datorează structurii şi experienţei sale strict personale, individualităţii sale înnăscute şi dobîndite"**. Răspunsul la aceste întrebări legitimează ştiinţa psihologiei sociale, **„homo faber=homo sapiens"**, **„cultura nu desfiinţează natura. spiritul nu neagă viaţa, ci le dezvoltă spre forme superioare"**; psihologia socială **„cuprinde tot ceea ce dobîndeşte omul în psihologia lui (în modul de a gîndi, de a simţi, de a se purta, de a face) datorită faptului că trăieşte în societate"**.

Se tratează apoi, în prima parte, **Bazele marxiste ale psihologiei sociale,** evidenţiind elemente de psihologie istorică şi de psihologie a colectivităţilor şi a culturii în operele lui Marx şi Engels, elemente de psihologie socială în operele lui Lenin; tot în această parte autorii trec în revistă discuţiile marxist-leniniste actuale cu privire la psihologia socială.

În partea a doua, **Poziţii idealiste în psihologia socială,** se vorbeşte despre **„Orientările idealiste generale în psihologia socială**, despre **„Sociopsihologie şi psihologia socială"**, despre **Psihosociologie şi psihologia socială.**

Partea a treia dezvoltă: **Psihologia relaţiilor interpersonale, Psihologia colectivităţilor, Psihologia culturii şi Psihologia socială în România şi perspectivele ei de dezvoltare.**

Lucrarea lui M. Ralea şi T. Herseni este o contribuţie importantă şi originală a ştiinţei marxiste româneşti la cercetarea psihologiei sociale.

OVIDIU BĂDINA: „CERCETAREA SOCIOLOGICĂ CONCRETĂ. TRADIŢII ROMÂNEŞTI"

Preocuparea de a face analiza unor procese concrete de viaţă contemporană cercetătorului. **cercetarea sociologică concretă**, are în cultura română o îndelungată şi bogată tradiţie.

Autorul trece în revistă activitatea diferiţilor oameni de cultură, care au atins în mod indirect sau direct cercetarea aspectelor sociale, începînd cu Nicolae Milescu, D. Cantemir. Ion Budai-Deleanu, Dinicu Golescu, Ion Codru Drăguşanu. Este relevată apoi contribuţia medicilor români la cercetarea concretă (Caracaş. Istrati, Manolescu. Felix, Popescu).

Opera de monografiere a judeţelor şi plăşilor. făcută printre alţii de Ion Ionescu de la Brad. S. P. Radianu este de asemenea evidenţiată de autor. Contribuţia lui B. P. Haşdeu la cercetarea realităţii pe bază de chestionare, angrenînd în opera de cercetare sute de oameni, constituie o etapă despre care D. Gusti scria: **„Abia cu ivirea lui Haşdeu, o înţelegere ştiinţifică a vieţii populare se naşte la noi..."**

Un loc de seamă este acordat de autor cercetării concrete a realităţii sociale în presa muncitorească.

O deosebită înflorire a cunoscut activitatea de monografiere a satelor iniţiată în 1894 de un grup de tineri români din Sibiu, care au deschis un concurs cu premii, publicat în **Tribuna** şi **Foaia poporului.** După un an s-au primit 13 monografii. Această operă de monografiere a satelor a continuat apoi cu amploare concretizîndu-se în sute de monografii scrise în general de intelectualii satelor. Aceste monografii, cu toată valoarea lor istorică şi pasiunea depusă în ele, au destule lacune în ce priveşte înţelegerea mai adîncă a fenomenelor şi valorificarea lor.

După aceste evoluări, autorul descrie pe larg activitatea **Şcolii Monografice de la Bucureşti**, al cărui animator a fost savantul de renume mondial D. Gusti. Sînt analizate metoda monografică, activitatea echipelor studenţeşti, rezultatele cum şi limitele **Şcolii Monografice.**

Încercarea de sinteză a lui Ovidiu Bădina, bogată în informaţie, poate constitui schiţa unei istorii a cercetării sociologice concrete româneşti, operă pe care o vedem împlinită prin contribuţia mai multor oameni de ştiinţă.

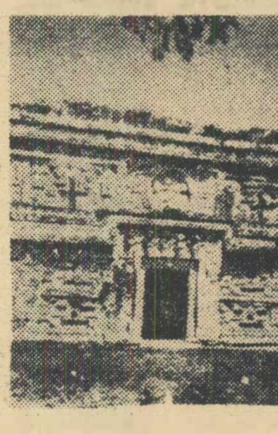

„PORTRET" — desen de MARIUS STEREBERG (din Expoziţia arhitectilor bucuresteni)

ETC.

CIVILIZAȚIA MAYA

La sud de laguna Tezcoco, locuia cu mult anterior perioadei conquistei, o populație cunoscută în istoria amerindiană sub denumirea de Maya-Quiche. Stabilă, atît cît termenul putea să însemne pe atunci, ea a dominat orizonturile etnografice ale marelui continent, într-un mod de-a dreptul original, poate și datorită omogenității triburilor ce alcătuiau această impunătoare comunitate. Divizată în trei grupuri, nu mult diferite din punct de vedere lingvistic — cel Huastec de la Vera-Cruz, cel Maya Yucatec și cel Quiche — ea rămîne cea mai interesantă apariție amerindiană pentru Lumea Nouă. Petenul, centrul de densitate al triburilor Maya, a reprezentat alături de alte două mari centre, Mayapenul și Chichen-Hza, cam tot tot atît cît a putut să reprezinte Memphisul, pentru civilizația Văii Nilului.

Apariția acestei populații pe continent, în ciuda încercărilor făcute de arheologi de a-i stabili o dată certă, a rămas o taină. Clasificările sînt în marea lor majoritate aproximative. Chiar așa fiind, dacă s-ar accepta varianta lor modernă încă ar fi insuficient. Cu mult anterior datei de 320 e. n. cînd apare prima inscripție hieroglifică maya (Placa de la Leyda), a existat după părerea noastră, o perioadă în care triburi nomade vorbind limba maya, s-au infiltrat pe continent, practicînd o agricultură rudimentară, fără să lase în urma lor altceva decît ecoul vag al aclimatizării. Nu poate fi vorba deci de un meșteșug al ceramicei în această perioadă, ci mai curînd de un început lent de organizare al unei comunități, străină de acele locuri. Tradițiile nu sînt îndeajuns de conclusive, iar cronicarii spanioli, de cele mai multe ori redau evenimentele anterioare venirii lor altfel decît s-au produs în realitate. Străini de idealurile acestor populații intr-o permanentă mișcare, ei s-au mulțumit să scrie cronici în spiritul catolic specific european. Iată însă că Diego de Landa, contrar vechilor tradiții, readuce pe scena istoriei yucatece pe celebrul personaj de la Tulla, Quetzalcoatl-Kukulcan, care „venind dinspre apus" ocupă Chichen-Hza. Vechea istoriografie Maya, cronica Marichu, nici nu-l meționeazä. Ocuparea centrului de la Chichen-Hza, nu poate fi opera lui Quetzalcoatl deoarece acesta s-a produs cu mult mai devreme, aproximativ în jurul anului 514. Ceea ce face mai sigur opera lui Quetzalcoatl-Kukulcan este centrul de la Mayapen, fundat în anul 987, după abandonarea vechii capitale toltece. Într-un articol anterior am considerat ca îndoielnică ideea identității aceluiași Quetzalcoatl fondatorul Tullei, cu cel ce va apare mai tîrziu în Yucatan. Credem că la mijloc este vorba de o tradiție și nimic mai mult. O dată cu începutul noului imperiu la 987, peninsula începe să cunoască tensiunea migrațiilor triburilor de origină nahua ce se infiltrează persistent în interiorul teritoriului maya. Confederația de la Mayapen asigură pentru un timp relativ scurt (1007-1194) o oarecare stabilitate în viața peninsulei, după care este disolvată. Această perioadă cunoscută sub denumirea de „Renacimiento Maya" (Renașterea Maya) a fost cea mai înfloritoare perioadă din istoria acestei fascinante civilizații, în care elementele indigene, neignorînd influențele venite din nord, le resorb pe acestea într-o unitate aproape perfectă. Ar fi greșit să se înțeleagă că întreaga civilizație Maya s-ar fi datorat unui personaj atît de straniu ca Quatzalcoatl. El apare ca un erou mitic; profilat de imaginație poate prea mult pe cerul calm al tropicelui, într-un timp în care astronomii de la Chichen-Hza contemplau splendori inaccesibile războinicului ascuns în umbrele palatelor de la Piedras, Negras sau Palenque... Marea frescă de la Bonamyak precum și stela de la Quirigua, despre care vom vorbi, aparțin unei arte ce nu a fost egalată de nimeni acolo, o artă plină de eleganță și subtilitate.

Dan NICOLESCU

ANECDOTE UNIVERSITARE

Profesorul Bakonyi, unul dintre cei mai vîrstnici, dar și cei mai prestigioși dascăli ai Politehnicii timișorene, a rămas vestit prin farsele ce le făcea bieților studenți care se prezentau la examen nepregătiți. Întrebarea sa ultimă — „salvatoare" — ascundea întotdeauna o farsă. Cu cîțiva ani în urmă, la sesiunea din vară, s-a ajuns din nou la întrebarea „salvatoare".

Profesorul: **Dacă știi asta, te trec : Cîte becuri se găsesc în această sală ?**

Studentul : **(după ce numără becurile) : Șase !**

Profesorul : **Inexact. Șase și cu unul care-l am eu în buzunar (il arătă) fac șapte. La toamnă !**

...După trei luni, la reexaminare, în altă sală.

Profesorul : **Ultima întrebare : Cîte becuri se găsesc în această încăpere ?**

Studentul **(numărind) : Cinci, șase, șapte opt și cu unul care-l aveți dvs. în buzunar — nouă !**

Profesorul : **Inexact ! Eu n-am în buzunar nici un bec.**

Studentul : **Dar am eu ! Uitați-l !**

*

Decanul de vîrstă al profesorilor universitari de literatură română din Iași — Gh. Agraviloaie — obișnuiește să-și necăjească rău „clienții" din toamnă. O dată, a dat întîlnire cîtorva restanțieri în fața ușii de la lift. După ce le-a răspuns la salut, le-a zis : Dăm examen în amfiteatrul de la etajul III. Eu urc cu liftul și voi pe scări. Cine ajunge în urma mea nu promovează.

Ușor de închipuit ce cursă contra cronometrului a urmat...

letopiseț universitar : BULGARIA

8 decembrie e sărbătoarea studenților bulgari. Reluată în urmă cu cinci ani, această tradiție datează de la începutul secolului nostru. Prima oară ea a fost organizată în 1903, cu prilejul celei de a 15-a aniversări a Universității. Întemeiată în 1888, Universitatea din Sofia a luat numele lui Kliment Ohridski, cel dintîi învățător bulgar care a trăit în veacul al IX-lea și și-a consacrat 70 de ani din viață cauzei fraților Kiril și Metodiu.

Ziua studenților începe să aibă o importanță mai mare cînd studențimea bulgară se transformă într-o forță politică. Forțele progresiste se afirmă mai puternic în viața studențească după ce în 1930 ia naștere organizația studenților progresiști — BONSS. Lozinca lor era : „Unde este poporul, acolo sîntem și noi".

Treptat, sărbătorirea zilei de 8 decembrie capătă un conținut antifascist tot mai pronunțat. În anii 1935, 1940, 1942, 1943 BONSS folosește manifestările acestei zile pentru a demasca organizațiile studențești profasciste și alte organizații fasciste. Străzile pe care aveau loc demonstrațiile studențești se transformau într-un cîmp de luptă între demonstranți și poliție.

Anul acesta, sub lozincile „Unde este poporul — acolo sîntem și noi", „Știința în slujba vieții", „Învățătură și muncă — muncă și învățătură" cei 85 000 de studenți bulgari au transformat zilele din preajma sărbătorii într-o adevărată trecere în revistă a rezultatelor obținute în activitatea din facultăți și din cîmpul muncii (vara aceasta peste 30 000 de studenți au lucrat timp de o lună în brigăzile de muncă patriotică).

În aceste zile s-au organizat ședințe festive și mitinguri, seri ale istoriei mișcării revoluționare a tineretului bulgar, întîlniri cu veterani ai BONSS-ului, drumeții și excursii (pînă la locurile unde acum mai bine de 20 de ani au căzut cu arma în mînă studenți — membrii ai detașamentelor de partizani) concursuri științifice și artistice, concerte. Iar în ziua sărbătorii toate spectacolele la cinematografe și teatre, toate concertele au fost destinate studenților.

AVION CU DECOLARE VERTICALĂ

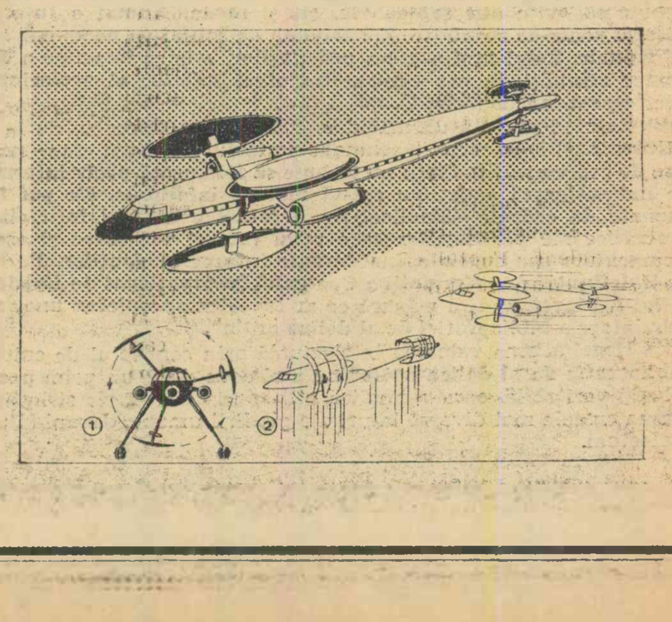
În istoria tehnicii s-a întîmplat adesea ca profani geniali să rezolve probleme pe care experții nu reușiseră să le dezlege. Acestei categorii îi aparține Reinhold Kaletsch, în vîrstă de 37 de ani, de meserie... doctor ginecolog. Pînă în prezent, Kaletsch a brevetat 17 invenții tehnice. Cea de a 18-a este un nou tip de avion, care se deosebește fundamental în formă și construcție de tipurile obișnuite.

Fuselajul avionului se aseamănă cu acela al avionului Boeing 708, dar asemănarea se oprește aici din cauza giganticelor lonjeroane dispuse în jurul fuselajului în formă de stea. La capătul fiecărui lonjeron sînt dispuse suprafețe de sprijin de formă eliptică. Un dispozitiv analog, de proporții mai mici, este adaptat la pupa fuselajului. Pe sol avionul este susținut de două picioare-suporturi relativ subțiri de cîte 5 metri lungime. La pornire se imprimă o mișcare de rotație suprafețelor de sprijin dispuse pe partea anterioară și posterioară a fuselajului. Suprafețele de sprijin sînt rotite cu ajutorul unor reactoare fixate pe lonjeroane. Cînd viteza de rotație a acestora a atins un anumit regim, avionul se ridică vertical și suporturile se retrag în corpul fuselajului. În momentul în care avionul a atins înălțimea de zbor prescrisă, rotația suprafețelor de sprijin încetează și avionul își continuă zborul propulsat de un sistem de reactori.

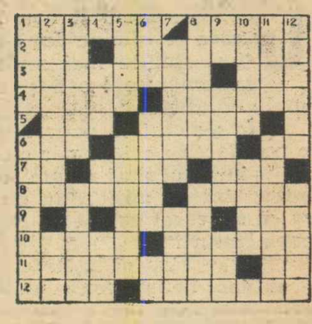
Dacă această invenție va putea fi realizată, ceea ce unii experți consideră cu totul posibil, navigația aeriană se va afla în fața unor schimbări revoluționare. Intensificarea circulației ridică mereu probleme noi, pistele de aterizare ale aeroporturilor se dovedesc prea scurte și securitatea zborurilor necesită de urgență ameliorarea construcției aeronautice.

În cursul viitoarelor luni dr. Kaletsch va încerca pe teren un model mărit al proiectului său.

Figura nr. 1 reprezintă avionul cu picioare lungi, văzut din față. Lopețile, rotindu-se în jurul fuselajului, ridică avionul lin de pe sol. (Fig. nr. 2). Apoi intră în funcțiune reactorii laterali pentru propulsarea avionului ; lopețile rotorilor au fost oprite și servesc drept suprafețe de sprijin (Fig. nr. 3).

PE OCOLITE

ORIZONTAL :

1. Sol — Suma sumelor 2. Zeiță în mitologia scandinavă — O ține cureaua 3. Se întinde cît e patul — Cu gura pînă la urechi 4. Bătătură — Luată-n balon 5. Se cheamă singur — Semn de prețuire 6. Ordin de chemare — Scrisoare fără marcă — Nota doi 7. Cal mic — Cuvinte tari — Dacă nu curge, pică 8. Înghețată — Duminică cu fotbal 9. Vin de salată — Manșetă redusă 10. Suprafață de proiecție — Îți închid ușa în nas 11. Scoasă din fire — Un fel de dar 12. Meșteșug — Circulare.

VERTICAL :

1. Apariție la „Debuturi" — Cumpănă feroviară 2. Învîrtită — Arbore cosmic 3. Venit în plus — Măsură valoroasă 4. Enumerare întreruptă — Îndemn — Acela 5. Mărgelușe comestibile — Purtați pe brațe 6. Picior de lemn — Cu ochii mari — Cutie 7. Străbat munții — Start lăuntric 8 Luată la ochi — Ani la purtător 9. Urmări — Scos din volum — Pronume 10. Scos din mare — Punct negru 11. Mai mult decît modest — Adjectiv pentru frumusețe. 12. Admise — Bun.

Constantin DUMITRESCU

Vizita în ţara noastră a unor delegaţii studenţeşti de peste hotare

● La invitaţia U.A.S.R., o delegaţie a Uniunii Naţionale a Studenţilor din Anglia, Ţara Galilor şi Irlanda de Nord (NUSEWNI) — condusă de Thomas Mc. Nally — şi o delegaţie a Uniunii Studenţilor Scoţieni (SUS) — condusă de George Foulkes — fac o vizită în ţara noastră. La sosirea pe aeroportul Băneasa, joi, 15 decembrie, oaspeţii au fost întîmpinaţi de către tovarăşii Mircea Angelescu, preşedinte al Consiliului U.A.S.R. Dinu Popescu Băran — vicepreşedinte al Consiliului U.A.S.R., şi activişti ai Comitetului Executiv al U.A.S.R. În aceeaşi zi cele două delegaţii au fost primite la Consiliul U.A.S.R. de către tovarăşul Mircea Angelescu. In zilele următoare delegaţiile au vizitat cîteva centre universitare.

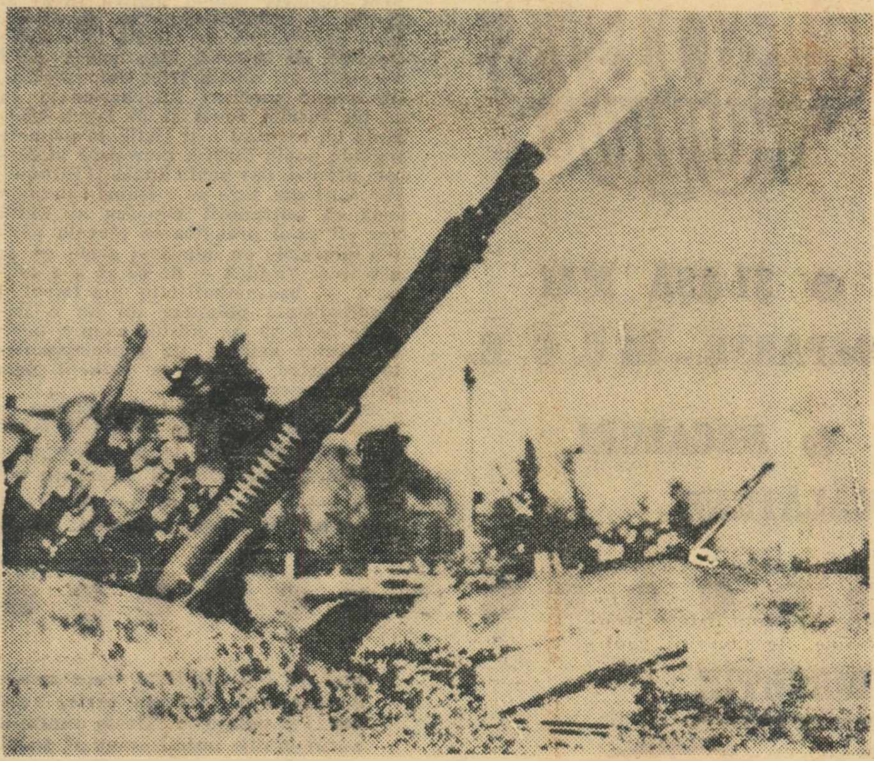
● Miercuri, 14 decembrie, a sosit în Capitală o delegaţie a Uniunii Naţionale a Studenţilor Francezi (U.N.E.F.) care, la invitaţia U.A.S.R., face o vizită în ţara noastră. Delegaţia este condusă de Crombeque Alain. La aeroportul Băneasa oaspeţii au fost întîmpinaţi de tovarăşul Romulus Bena, şeful comisiei internaţionale a Consiliului U.A.S.R., şi activişti ai Comitetului Executiv al U.A.S.R.

În cursul zilei de 15 decembrie, delegaţia studenţilor francezi a fost primită de tovarăşa Doina Smîrcea — vicepreşedintă a Consiliului U.A.S.R. În aceste zile oaspeţii vizitează mai multe centre universitare, pentru a cunoaşte unele aspecte din viaţa şi activitatea tineretului universitar şi a asociaţiilor studenţilor din ţara noastră.

O delegaţie a U. A. S. R. vizitează R. P. Ungară

● O delegaţie a U.A.S.R., condusă de tovarăşul Luca Constantin, a plecat joi, 15 decembrie, în R. P. Ungară, ca răspuns la o invitaţie a Consiliului Studenţesc al K.I.S.Z. Delegaţia a fost condusă la plecare de către tovarăşa Doina Smîrcea, vicepreşedintă a Consiliului U.A.S.R., şi activişti ai Comitetului Executiv al U.A.S.R.

Solidari cu lupta dreaptă a poporului vietnamez!

Opunîndu-se cu hotărîre noilor atacuri criminale ale imperialismului american, concretizate recent prin bombardarea cartierelor populate din Hanoi, ostaşii nord-vietnamezi apără cu eroism patria lor. Asemeni întregului nostru popor şi studenţii români protestează împotriva crimelor agresorilor din S.U.A.

poziţii şi opoziţii

OPINIA STUDENŢEASCĂ CONFIRMĂ

Adeseori în sociologia burgheză contemporană se urmăreşte a se acredita teza că în ţările socialiste progresul tehnic (pe care intr-o formă sau alta ei îl recunosc) ar îngrădi sau ar împiedica pur şi simplu progresul spiritual, progresul moral. Cu alte cuvinte nu socialismul ar oferi perspective de satisfacere a libertăţii individului, de împlinire a idealurilor — ci orînduirea capitalistă. Această muncă de Sisif este abandonată însă azi tot mai mult de numeroşi cunoscuţi filozofi, economişti şi sociologi burghezi. În diferite studii se semnalează îngrijorătoarea dezorientare a tineretului, fenomenele de anemie, de scepticism şi disperare ce cuprind categorii dintre cele mai diverse ale tineretului. Se întreprind tot mai frecvent anchete în rîndul acestuia pentru a depista starea de spirit, pentru a se constata opinia în probleme ce vizează nu numai prezentul ci şi viitorul.

Bunăoară, o anchetă întreprinsă nu de mult în rîndul studenţilor din Heidelberg, Stuttgart şi Manheim (R.F.G.), condusă de sociologi şi psihologi s-a soldat cu cîteva rezultate edificatoare. Cercetarea s-a făcut asupra unui eşantion de 376 studenţi de vîrste, sexe şi specialităţi diferite, iar datele sociologice au fost prelucrate după metode statistice moderne. Rezultatul este că 10 la sută dintre studenţii chestionaţi cred în existenţa unei valori etice transcendente, 42 la sută consideră norma etică de obiectivitate, 47 la sută afirmă că scopul scuză mijloacele, numai 51 la sută susţinînd contrariul, 28 la sută sînt pacifişti, 20 la sută se opun oricărei egalizări economice, iar 28 la sută se pronunţă pentru această egalizare. (17 la sută critică etica utilitaristă 19 la sută nu-i ridică obiecţii. 49 la sută admit sinuciderea şi numai 50 la sută o condamnă (VETTER, HERMANN — Etische Einstellungen — Westdeutschen Studenten (Atitudinile etice ale studenţilor din Germania apuseană) În : Kölner Z Sozial Soz-Psychol, 17, n2, 2, 1965, p. 298—326).

După cum se vede s-a sondat opinia respectivilor studenţi în probleme dintre cele mai diferite. Fără îndoială, (neexcluzînd o anumită relativitate care poate fi conţinută în răspunsuri) judecăţile care se impun nu vizează numai unele aprecieri subiective, ci ele dezvăluie mai multe carenţe care ţin de natura orînduirii, de perspectivele ei, de ideologia şi psihologia pe care aceasta o cultivă. Dacă reţinem că numai 20 la sută se opun oricărei egalizări economice de pildă, că numai 10 la sută mai sînt tributarii principiilor eticii transcendente, că 51 la sută dezaprobă principiul — scopul scuză mijloacele — că 17 la sută critică etica utilitaristă (căreia i se face o largă popularitate în Apus) sesizăm un puternic divorţ între opinia studenţească şi tezele oficiale. Răspunsurile date exprimă neîndoios şi condiţia economică socială a respectivilor studenţi. Faptul că 20 la sută dintre ei se pronunţă pentru menţinerea stării economice existente, ne scuteşte de comentarii. Dar ele îşi au explicaţia şi în fenomenele social-nocive pe care le generează capitalismul. Despre ce fel de idealuri, de sentimentul siguranţei în viitor, poate fi vorba cînd aproape 50 la sută din studenţii chestionaţi se pronunţă pentru sinucidere ?

O altă anchetă sociologică făcută în Franţa printre tineri, o anumită categorie formată din studenţi, (Vezi P. Ansart, J. Cazeneuve et P. H. Maucorps — Cahiers Internationaux de Sociologie, vol. XXXVII, 1964) a relevat lipsa unor idealuri, atitudinea de jenă sau dispreţ faţă de muncă, lipsa curajului etc.

Autorii citaţi formulează drept concluzii generale reieşite din ancheta sus menţionată : a) atitudinile morale nu fac obiectul unei valorificări exclusive, şi termenii referitori la aceste atitudini nu suscită în mod necesar o aprobare fără rezervă ; b) faptul că intre valorificările de ordin etic şi cele profesionale există o discrepanţă în detrimentul ultimelor.

Convergenţa răspunsurilor negative faţă de idealuri, faţă de muncă, de curaj etc. are mobiluri economice speciale şi în acelaşi timp mobiluri ideologice, filozofice, psihologice.

Unii teoreticieni burghezi susţin că „moralitatea, de pildă, este ceva căreia trebuie să ne conformăm", că „proiectele noastre nu vor trebui să intre în conflict cu ea" (Vezi Sprigge T.L.S. — Definition of moral judgment (Definirea judecăţii morale) În Philosophy, 39, nr. 150, oct. 1964, p. 322). Dar, declară textual autorul „...am fi nebuni dacă am căuta sensul vieţii în morală" (Ibidem). Şi atunci concluzia pe care Sprigge nu ezită să o formuleze este : „Trebuie să ne conformăm moralităţii, dar să căutăm satisfacţie în altă parte" (Ibidem).

Nu este greu de observat că cerinţa eludării hiatului societate-individ — în capitalism i se pare posibilă doar prin aşezarea sau explicarea raporturilor amintite prin psihologie, prin sociologie. Nimic despre cauzele economice, sociale prin care de fapt se explică şi fenomenele de ordin etic. De altfel, de pe poziţiile liberalismului şi ale democratismului burghez, Levy Bruhl, socoate că şi delictele politice sînt inspirate mai puţin de interese şi mai mult de concepţii, că acestea sînt legate strîns de curentele de opinii, de principiile dominante în societate (Levy Bruhl, Henry — Les délits politiques — În : Rev. Franç. Social. 5 nr. 2, 1964, p. 131—139). Evident autorul evită a da un răspuns la întrebarea : Dar aceste delicte, curente de opinii etc. — nu îşi au originea în natura societăţii, în interesele de clasă. Ele nu sînt influenţate şi de ideologia şi conştiinţa diferită a diferitelor clase ?

Pe o poziţie prudentă, mai rezervată, se înscrie şi opinia lui Havighurst Roberst, care admite că „eu" se raportează la societate în diferite moduri determinate" (Havighurst, Roberst J. — Body, self and society) Organismul individual şi societatea (În : Social sa. Res. 49, nr. 3, ap 1965, p. 261—267), dar nu arată ce trebuie să înţelegem prin acest mod diferit de determinare. Analizînd raporturile dintre diferite categorii filozofice, economice etc sociologii americani contemporani Fallding, Harold, ajung la concluzia că valorile se deosebesc de plăcere, interese, obligaţii, beneficii sub aspectul clasificării modului de conduită generator de fericire. (Fallding, Harold — Aprovals for the empirical study of values — O propunere pentru studiul empiric al valorilor În : Am. Social Rev., 30, nr. 2, apr. 1965, p. 223—233). Deci, avem un cod de clasificare a conduitei — avem fericirea. Se pune însă întrebarea : un cod de conduită ţine de mai buna sau mai deficitara lui structură ? Modul sau matricea comportării se creează în afara societăţii cu coordonatele sale concrete ? Răspunsul nu poate fi în mod firesc decît negativ, or, asemenea concluzii nu numai că nu o formulează unii ideologi burghezi, dar chiar caută să o ocolească cu abilitate.

Aşadar, în ciuda pretenţiei că societatea burgheză de azi ar genera idealuri trainice, realitatea arată că, din ce în ce mai mult îşi fac loc — lipsa de idealuri, mentalităţi egoiste, laşe — cultivate, volens-nolens, chiar de orînduirea capitalistă. În ciuda afirmării teoretice a idealurilor — aveam de-a face în fond cu substituirea acestora prin nonidealuri.

M. VOICULESCU

CRONICA MICROBISTULUI

● ŞI-AŞA MAI DEPARTE... ÎN C. C. E.

● NECAZURI GĂLĂŢENE

Aşa cum era de aşteptat, fetele noastre care ne reprezintă în Cupa Campionilor Europeni şi-au învins adversarele şi acasă. După ce cîştigaseră la Tel Aviv şi la Gliwice, întîlnirile de la Bucureşti şi Cluj nu puteau pune decît probleme de scor.

Baschetbalistele de la Politehnica Bucureşti şi handbalistele de la Universitatea Timişoara s-au calificat, prin urmare, comod pentru turul al II-lea al marei competiţii europene. Fără îndoială că ele merită felicitările noastre, ale tuturor. Dar parcă prea de multe ori ne-am fript noi, românii, cu aceste meciuri internaţionale ca să nu suflăm acum şi în iaurt. Uşurinţa cu care au fost cîştigate primele partide poate insufla încredere în forţele proprii, dar poate aduce şi înfumurarea. Şi zău, tare ne e teamă ! Credem însă că antrenorii Dinescu şi Chiţa vor şti să-şi pregătească elevele pentru meciurile cu adevărat grele ce le aşteaptă. Fiindcă — de ce să n-o spunem — baschetbalistele din Izrael şi handbalistele poloneze nu au o valoare care să ne edifice asupra posibilităţiilor actuale ale reprezentantelor noastre, favorizate evident prin prima tragere la sorţi.

Este foarte probabil să întîlnim în turul al II-lea echipe de prima mînă, dar noi trebuie să le depăşim şi pe acestea. Fetele Vioricăi Niculescu pot avea şanse în faţa multor adversare valoroase pe plan european numai dacă-şi vor îmbunătăţi simţitor apărarea (care este hotăritoare în baschetul modern) şi dacă vor reuşi să apropie jocul tinerelor rezerve de cel al titularelor. Nu mai vorbim de Frantz, Lucreţia Anca, Szekelly, Moşu şi colegele lor care au realmente şanse de a cîştiga marele trofeu, indiferent de ce vor spune sorţii. Bineînţeles, dacă vor elimina şi ele unele deficienţe — pe care antrenorul le cunoaşte mai bine decît noi.

Ceea ce am dorit să subliniem în aceste rînduri este că pentru fetele noastre competiţia abia acum începe. Şi am mai dori să tragem un semnal de alarmă. Avem încredinţarea că s-a auzit.

Voleibaliştii de la Politehnica Galaţi au plecat duminică seara din Bucureşti cu capul plecat. Poate dacă Steua i-ar fi învins cu 3—0 n-ar fi fost atît de amărîţi. Dar aşa... Să conduci cu 2—0 la seturi, să vezi deja aproape spectrul unei victorii facile şi, pînă la urmă, să pierzi cu 2—3 e, într-adevăr, pe cît de spectaculos pentru cei din tribune, pe atît de tragic pentru cei care pierd pe teren. Nouă însă — care, mărturisim cu regret, vedeam pentru prima dată în acest sezon vestita formaţie a studenţilor din oraşul de la Dunăre — încleştarea de forţe din sala Dinamo (prea mică pentru un derbi) ne-a prilejuit mai multe concluzii îmbucurătoare decît triste. Iată-le pe toate :

Politehnica Galaţi a dovedit în Capitală calităţi care o situează valoric cel puţin pe planul al treilea (deocamdată !) al campionatului nostru. Echipa e tehnică, gîndeşte, ştie ce vrea şi are, se pare, maturitate în joc. Fapt şi mai îmbucurător, toţi componenţii ei sînt tineri şi-şi pot ridica continuu măiestria. Udişteanu, Ozum, Szöcs sau Iorga, care deja au trecut în rîndul consacraţilor, reprezintă oricum nume de mare viitor în voleiul românesc.

De ce au pierdut totuşi gălăţenii ? Noi credem că, după cele două seturi cîştigate, au luat jocul... în joacă şi nu s-au mai mobilizat suficient. La 10—8 în setul al III-lea au aşteptat ca victoria să vină de la sine, aceasta n-a venit şi Steaua a prins curaj. Necîştigînd cu 3—0, echipa şi-a pierdut apoi moralul — fapt la care s-a adăugat şi oboseala celor doi trăgători principali, extenuaţi pentru că pînă atunci fuseseră folosiţi (în mod greşit !) numai ei la orice minge. Înfrîngerea nu scade totuşi meritele voleibalistilor profesorului Balaiş care, cu siguranţă, vor termina sezonul de toamnă pe unul din primele două locuri.

În încheiere — cîteva cuvinte de laudă pentru inimoşii suporteri ce s-au deplasat de la Galaţi şi pentru cei doi arbitri : I. Nicolescu şi Armăşescu. Şi unii şi ceilalţi s-au comportat excelent.

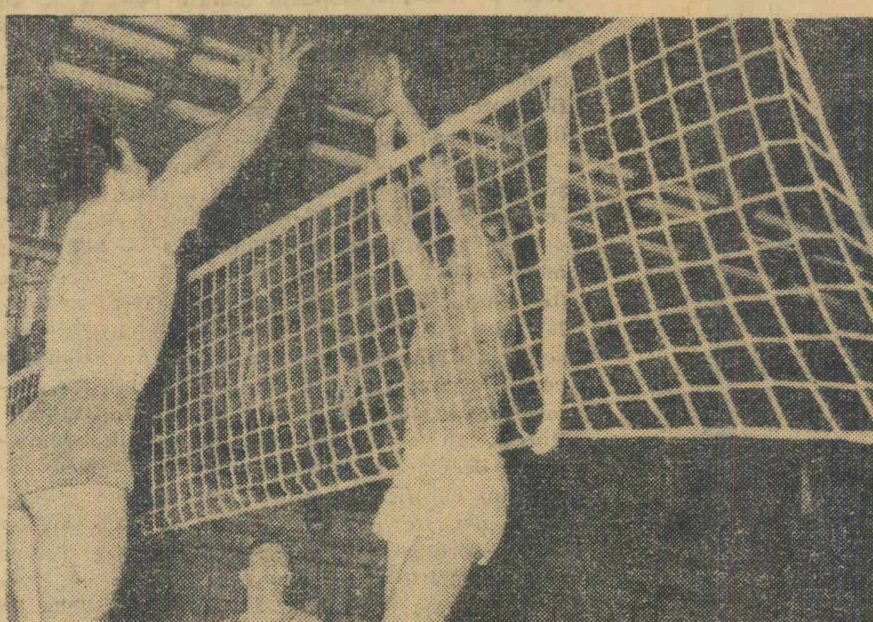
G. MITROI

DISCUŢIE

FILOZOFIA CULTURII FIZICE DAR ŞI... PRACTICA EI

„...Prin educaţia fizică înţeleg o educaţie integrală fizică şi intelectuală şi mai ales morală. O educaţie fizică biologică, ce s-ar adresa tuturor studenţilor, ar da drept urmare completarea educaţiei intelectuale de specialitate şi ştiinţifice şi ar contribui în mod hotăritor la formarea caracterului şi sentimentului de solidaritate. Naţiunea are nevoie nu numai de savanţi, ci şi de bărbaţi tari, morali, cu caracter, gata totdeauna de a-şi sacrifica viaţa pentru apărarea ei. Această tărie, acest curaj şi voinţă se căleşte numai în aerul curat, îmbălsămat al codrilor, sub bolta cerului albastru, în razele calde dătătoare de viaţă ale soarelui şi în apropierea apei curgătoare. Cultura intelectului nu e completă fără cultura sufletului şi a fizicului. Iar ţara noastră ca să se menţină are nevoie de bărbaţi integri, de femei integre".

Prof. dr. Iuliu HAŢIEGANU
(Almanahul Societăţii „Petru Maior" — 1919—1929)

În stînga fileului — jucătorul Brandenburg, unul dintre cei mai buni voleibalişti gălăţeni în meciul cu Steaua.

Nu întîmplător motto-ul discuţiei noastre sînt aceste cuvinte ale profesorului dr. Iuliu Haţieganu care, în urmă cu mai bine de un sfert de veac, pleda pentru însuşirea culturii fizice de către oamenii tuturor vîrstelor. Fiindcă astăzi — cînd ritmul accelerat de viaţă, gradul ridicat de concentrare nervoasă, sistematizarea pînă la stereotipie a unor procese de muncă duc la prematura uzare a organismului, la scăderea randamentului său — se simte imperios necesitatea intervenţiei factorului educaţie fizică pentru preîntîmpinarea unor asemenea fenomene. Atît de bătrînul dicton al lui Juvenal „Mens sana in corpore sano" devine cu adevărat un imperativ al vieţii moderne. De aceea am şi solicitat cîteva opinii competente pe tema filozofiei culturii fizice şi totodată a practicii ei.

ION BIBERI: „Nu disting, în adevăr, o cultură fizică şi o formaţie pur spirituală a unui om. Aşadar, o igienă corporală şi una mentală : totul se leagă şi se condiţionează reciproc, în mod permanent, în întreaga viaţă umană şi nu numai pe o perioadă limitată. Educaţia fizică, curăţenia corporală, respiraţia în aer curat, alimentaţia raţională, alternanţa dintre repaos şi muncă, înlăturarea intoxicaţiilor cronice, cu deosebire alcoolul şi tutunul, organizarea raţională a muncii fac parte în acelaşi timp din igiena mentală a individului, din grija lui pentru menţinerea gîndirii logice şi a ordinii morale, legate fiind şi de metoda lui de lucru, în studiul teoretic.

Grija de căpătenie a unui om care înţelege să-şi trăiască viaţa în sănătate şi echilibru moral nu este de pildă aceea de a practica sportul în vederea obţinerii de performanţe, ci de a integra această preocupare într-un climat general de existenţă, întemeiat pe respectarea legilor generale ale naturii şi dezvoltării personalităţii.

Pledez pentru o dezvoltare armonioasă a vieţii, sub toate înfăţişările : corporal şi mental, individual, dar şi social. Să avem totdeauna în vedere întregul, totalitatea, unitatea între fizic şi psihic, dintre individ şi ambianţa socială. O viaţă armonioasă şi completă se cere a fi desfăşurată pe toate aceste planuri deopotrivă.

Prof. arh. ASCANIO DAMIAN, rectorul Institutului de arhitectură : „Încep cu o mărturisire. Fac şi acum sport, în special gimnastică. Mi-am creat deprinderile motrice de la o vîrstă fragedă şi, cum se vede, au fost trainice. Nu pot concepe o rupere a omului modern de sala sau terenul de sport. Civilizaţia îl desparte pe om tot mai mult de natură, îl obligă să renunţe la o serie de acţiuni care să-i solicite organismul. Aceasta se răsfrînge asupra stării generale, a reacţiilor psihice, a capacităţii lui de muncă. Sedentarismul şi lipsa unei activităţi fizice permanente începe să devină un pericol pentru omul modern. Absenţa mişcării creează o situaţie deficitară : sub aspectul ţinutei fizice, al igienei noastre zilnice. Se poate face mai mult pentru a promova în rîndul studenţilor cultura fizică. E necesară în primul rînd lărgirea bazei materiale prin dotarea complexelor studenţeşti cu săli de sport şi prin folosirea maximă a celor existente. O greşeală de principiu e aceea că sportul de masă e neglijat în favoarea celui de performanţă. Cred că ar trebui invers : dacă există un sport de masă puternic se poate face mult mai uşor selecţia elementelor de vîrf. Sînt pentru promovarea cît mai largă a unor dispute sportive fără miza performanţelor chiar dacă în întrecere sînt antrenate colective insignifiante. Nu voi uita niciodată hazul unor meciuri de baschet pe care le făceam în tinereţe fiindcă sportul leagă prietenii şi creează amintiri".

LUCIANA CORNEA, lector la catedra de educaţie fizică a Universităţii Bucureşti : „Avem mult de luptat cu mentalitatea greşită a unor tineri care preferă barul sau bulevardul sălii de sport. E adevărat că mulţi vin din şcoală cu o pregătire fizică deficitară pe care nu şi-o pot îmbunătăţi prea mult nici în facultate. Cele două ore săptămînale de educaţie fizică prevăzute în programa anului I nu fac decît să transmită febra muşchiulară de la o săptămînă la alta. În aceste condiţii nouă nu ne rămîne decît să încercăm formarea unor deprinderi. Consider că extinderea educaţiei fizice ca obiect de învăţămînt şi în anul al II-lea ar facilita atragerea unui număr tot mai mare de studenţi la o activitate fizică susţinută cu rezultate directe în pregătirea lor intelectuală. Dau această sugestie întrucît abia din anul al III-lea mulţi studenţi îşi dau seama de importanţa acestei discipline şi încep să frecventeze sălile de sport. Dovadă că în acest an peste 60 de studente practică gimnastica din necesitatea de a se mişca şi de a-şi menţine un fizic corespunzător. E timpul ca sportul de masă să nu mai fie doar un deziderat teoretic".

MUGUR FRAZZEI, şeful comisiei turistice a C.U.A.S. Bucureşti : „Turismul oferă satisfacţii multiple : mişcare, odihnă activă, recreere, totul făcut cu un efort de intensitate medie, de lungă durată, accesibil unei largi categorii de persoane, fiecare alegîndu-şi mediul conform preferinţelor şi posibilităţilor. El rezolvă, poate mai mult decît alte mijloace de recreere, setea de frumos a omului, face educaţia sentimentelor, dezvoltă caracterul, voinţa, spiritul de iniţiativă, sădeşte încredere în posibilităţile proprii.

Conf. univ. MIHAI IONESCU, şef de serviciu la Direcţia educaţie fizică şi sport în învăţămîntul superior — din Ministerul Învăţămîntului : „Există încă serioase deficienţe în pregătirea fizică a studenţilor. Ministerul Învăţămîntului a luat măsuri menite să îmbunătăţească programul educaţiei fizice în învăţămîntul superior. Astfel, începînd din acest an, s-au introdus cu caracter obligatoriu pentru anul I ore de educaţie fizică. Pentru a angrena în mişcarea de cultură fizică cît mai mulţi studenţi ne propunem :

● Lărgirea bazei materiale a culturii fizice prin amenajarea, cu sprijinul asociaţiilor studenţeşti, a unor baze sportive în complexele de cămine studenţeşti şi dotarea lor cu materiale.

● În cît mai multe facultăţi să ia fiinţă grupe facultative pe ramuri de sport, la care să participe în mod organizat studenţii din anii superiori.

● Înviorarea de dimineaţă în cămine să capete forme concrete de manifestare, nouă revenindu-ne sarcina de a asigura necesarul minim de materiale, de a afişa în camere programe cu exerciţii simple şi de a da îndrumări medico-sanitare prin staţiile de radioamplificare.

● Propaganda sportivă să capete forme mai concrete şi mai apropiate de masa studenţilor prin popularizarea rezultatelor la panouri special amenajate.

● Literatura de specialitate se va îmbogăţi prin editarea unei publicaţii de specialitate în colaborare cu I.C.F.

● În colaborare cu ceilalţi factori de răspundere vom extinde în continuare turismul şi vom organiza tabere de instruire sportivă.

Aşadar, cultura fizică — fenomen istoric şi social — face parte din complexul culturii generale a umanităţii ; atributele sale fundamentale se concretizează în sănătate, dezvoltare fizică armonioasă, călirea organismului, modelarea caracterului, recreere psihică, prietenie.

Este mai mult decît îmbucurător că tocmai acei factori care-şi pot aduce aportul la traducerea în viaţă a filozofiei culturii fizice au contribuit în discuţie cu propuneri, sugestii interesante privind practicarea multiplă a exerciţiului fizic de către masa de studenţi. Sperăm că toate aceste promisiuni nu vor rămîne simple deziderate, prin măsurile Direcţiei educaţie fizică şi sport din Ministerul Învăţămîntului, cadrelor de educaţie fizică, asociaţiilor studenţilor ; ele vor deveni fapte.

COLEGIUL DE REDACŢIE

Prof. univ. JEAN LIVESCU — adjunct al ministrului învăţămîntului; acad. prof. GHEORGHE MIHOC; acad. prof. N. PETRULIAN; acad. prof. N. TEODORESCU; conf. univ. CORNEL PACOSTE; EMIL GHIŢULESCU; NICOLETA TOIA — studentă; PETRE POSTOLACHE; NICULAE STOIAN—redactor şef; GHEORGHE MITROI — secretar general de redacţie; FRED MAHLER

Prezentarea grafică : RADU GEORGESCU

Tiparul . Combinatul poligrafic „Casa Scînteii", Bucureşti. Redacţia : Str. Brezoianu, 13, Telefon : 14 02 15.